ОПИСАНО

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Қишлоқ ҳақиқати

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

Газета 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

5 декабрь, 1982 йил. Якшанба. № 278 (2.684). Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, РСФСР Олий Совети Президиумида

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва РСФСР Олий Совети Президиуми Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан 1982 йил 21 декабрда Москва шаҳрида Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети ва Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси Олий Советининг қўшма тантанали мажлисини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

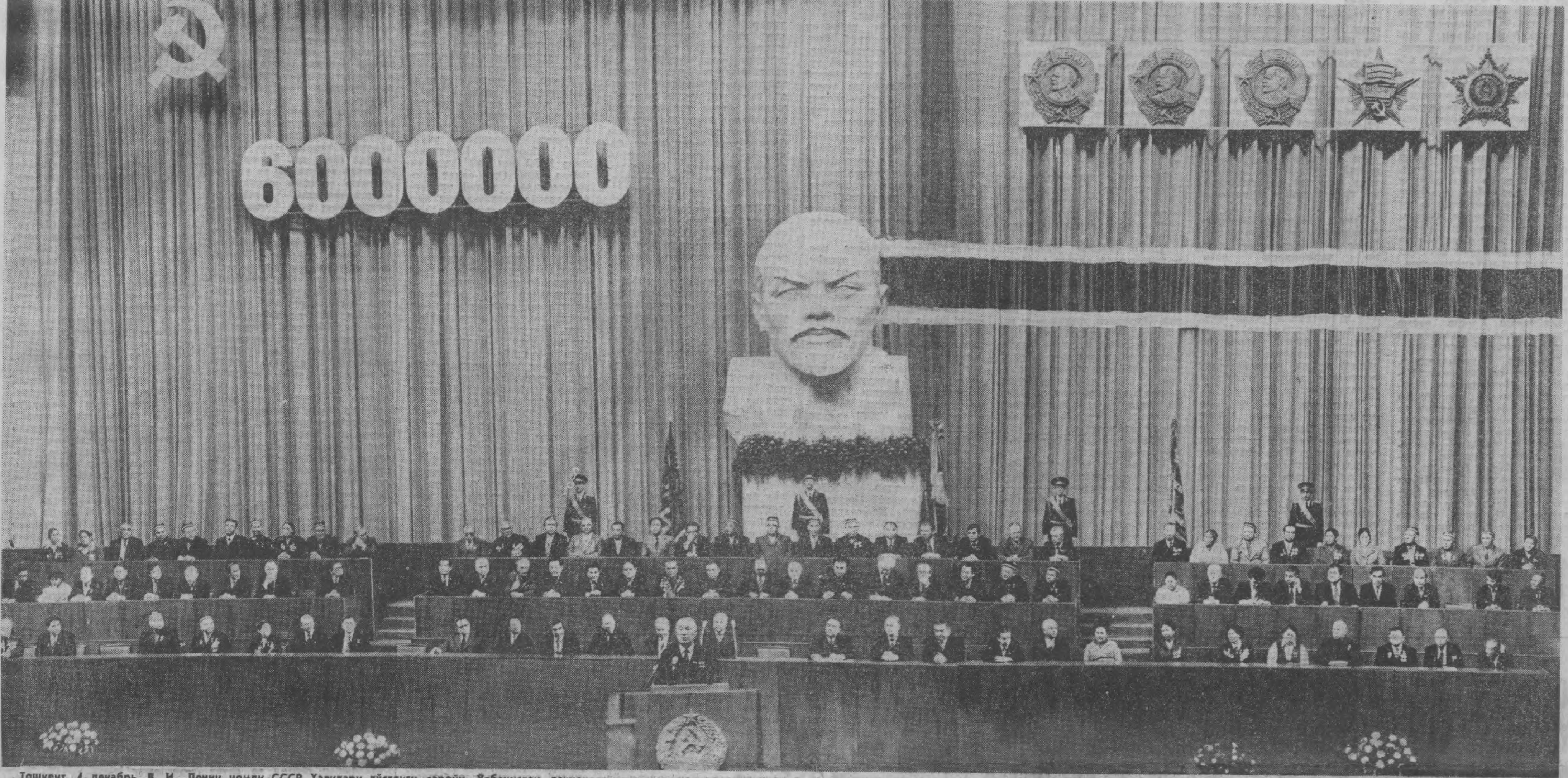

Тошкент. 4 декабрь. В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройи. Ўзбекистон деҳқонларининг меҳнатдаги катта ғалабаси муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг табрикномасига бағишланган тантанали митинг президиуми.
Л. Гусейнов фотоси. [«Правда Востока»].

ХАЛҚ БОЙЛИГИНИ ЯРАТАЁТГАН ОЛТИН ҚЎЛЛАРГА ОФАРИН

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

Ўзбекистон ССР давлатга пахта сотиш юзасидан социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети Ўзбекистон меҳнаткашларига йўллаган табрикномага бағишланган тантанали митингда қатнашган бизлар шонли партиямизнинг ленинчи штабига сидқидилдан салом йўллаймиз ҳамда республика деҳқонлари. барча меҳнаткашларининг фидокорона меҳнатига берилган юксак баҳо учун қизғин миннатдорчилик ва астойдил ташаккур билдирамиз.

Ватан 6 миллион тонна Ўзбекистон пахтасини олди. Бу шонли меҳнат ғалабаси, Ўзбекистон экономикаси ва маданиятининг муваффақиятли ривожланаётганлиги — Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитетининг доно раҳбарлиги, КПСС тарихий XXVI съезди қарорлари изчиллик билан амалга оширилаётганлиги натижасидир. Беш йиллик иккинчи йили ҳосили учун кураш пахтачилик тарихига деҳқонлар, барча меҳнаткашлар сабот-матонати ва қаҳрамонлиги, уларнинг ватанпарварлик ва интернационал бурчга содиқлиги рамзи бўлиб киради. Мамлакатимиздаги барча халқларнинг ва аввало улуғ рус халқининг бебаҳо ёрдами туфайли шундай меҳнат жасорати кўрсатилди, бу эса КПСС аграр сиёсати ҳаётий кучининг далилидир.

Мислсиз қийин ғалабага табиат инжиқликларига қарши астойдил олиб борилган фидокорона курашда замин ҳозирланди. «Оқ олтин» ижодкорлари баҳордаги одатдан ташқари жазирама иссиққа, ёздаги бўронли шамоллар ва қаттиқ сув танқислигига, кузда ёққан қор ва тўхтовсиз ёмғирларга сабот-матонатни, қаҳрамонона меҳнатни ва юксак маҳоратни қарама-қарши қилиб қўйдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «В. И. Ленин номидаги Минск трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмаси, тупроқни ихоталовчи технологиялар учун қишлоқ хўжалик машиналари тайёрловчи ишлаб чиқариш бирлашмаси (Целиноградсельмаш), «Гомсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда Плавск «Смичка» машинасозлик заводи коллективларининг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида қишлоқ хўжалиги ва саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари учун ишлаб чиқариладиган машина-ускуналар техник даражаси, сифати ва пухталигини ошириш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш борасидаги ташаббуси тўғрисида» қарор қабул қилди.

Қарорда Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги «В. И. Ленин номидаги Минск трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва тупроқни ихоталовчи технологиялар учун қишлоқ хўжалик машиналари тайёрловчи ишлаб чиқариш бирлашмаси (Целиноградсельмаш), Чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш учун машинасозлик министрлиги «Гомсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, енгил ва озиқ-овқат саноати ҳамда рўзғор буюмлари машинасозлик министрлиги Плавск «Смичка» машинасозлик заводи коллективларининг ташаббуси маъқулланди. Бу коллективлар «Озиқ-овқат программасига юқори сифатли, пухта ва самарали техника етказиб берайлик» деган шиор остида социалистик мусобақани авж олдириб юборган ва 1983—1985 йилларга қишлоқ хўжалиги ва саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари учун ишлаб чиқарилаётган машина-ускуналар техник даражаси, сифати ва пухталигини ошириш ҳамда юксак самарали техника ишлаб чиқаришни кўпайтириш борасида зиммаларига қўшимча мажбуриятлар қабул қилдилар.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетларига қишлоқ хўжалиги ҳамда саноат озиқ-овқат тармоқлари учун машина-ускуналар ишлаб чиқарувчи барча корхоналар ва ташкилотлар меҳнат коллективларини КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов Пленумда сўзлаган нутқда баён этилган қоидалар ва хулосалар асосида шу машина-ускуналар техник даражаси, сифати ва пухталигини ошириш юзасидан социалистик мусобақага жалб этиш борасида ташкилотчилик ва сиёсий ишлар ўтказиш тавсия қилинди.

Марказий ва маҳаллий газеталарнинг редакцияларига қишлоқ хўжалик ва озиқ-овқат машинасозлиги, саноат бошқа тармоқлари корхоналари меҳнаткашлари қишлоқ хўжалиги ҳамда саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари учун юксак самарали машина-ускуналар ишлаб чиқаришни ривожлантириш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятларни қандай бажараётганларини мунтазам равишда ёритиб бориш, ишлаб чиқариш илғор коллективлари ва новаторлари тажрибаларини кенг кўламда пропаганда қилиш вазифаси топширилди.

Ўзбекистон деҳқонларининг меҳнатдаги катта ғалабаси муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг табрикномасига бағишланиб Тошкентда ўтказилган тантанали митинг

Ўзбекистон деҳқонларининг олти миллиондан ортиқ Ўзбекистон пахтаси давлат хирмонида! — деган меҳнат рапорти совет халқлари қардошлигининг ажойиб байрами — СССР ташкил этилганлигининг яқинлашиб келаётган 60 йиллигига берилган ғалаба салюти бўлиб янгради. Ҳаддан ташқари қийин об-ҳаво шароитларида мўл-кўл «оқ олтин», дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилди, йиғиштириб олинди, юбилей йилининг социалистик мажбуриятлари шараф билан бажарилди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг меҳнатдаги ажойиб ғалаба муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига ва Министрлар Советига, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига йўллаган табрикномаси республикада зўр қувонч туйғуси билан кутиб олинди.

Юбилей вахтасида эришилган муваффақиятларга берилган юксак баҳо республиканинг қишлоқ ва шаҳарларидаги миллион-миллион меҳнатчилар — ҳосил учун бўлган жангда актив ва фидокорона қатнашган ҳамма кишилар қалбида ҳаяжонли акс-садо берди, партия XXVI съезди тарихий режаларини, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш, жонажон Ватан бойлигини янада кўпайтириш йўлида янги-янги зафарларга руҳлантириб юборди.

4 декабрь куни Тошкентдаги В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройида шу табрикнома туфайли вужудга келган байрамона завқ-шавқ кайфияти айниқса яққол сезилиб турди. Айни шу ерда, шу йилнинг март ойида Леонид Ильич Брежнев Ўзбекистон ССРга Ленин ордени топшираётган пайтда республика меҳнаткашлари олдида хўжалик ва маданий қурилишнинг энг муҳим вазифаларини қўйган эди, бу вазифалар юбилей олди социалистик мусобақасининг асосий марраларини белгилаб берган эди. Мана энди шу мусобақанинг пешқадамлари саройга ўз бурчларини бажарганликлари учун фахрланиш туйғуларига тўлиб-тошиб келдилар. Йиғилишга келганлар кўксидаги қаҳрамонлик олтин юлдузлари, давлатнинг бошқа мукофотлари прожекторлар нурида ялтирайди. Машҳур пахтакорлар ва ғаллакорлар, саноат ишлаб чиқаришининг новаторлари, фан ва маданият арбоблари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг намояндалари сарой залида ўтиришибди. Сарой саҳнасига «6 000 000» рақами ёзилган. Кўп ойлар мобайнида бу рақам об-ҳаво инжиқликларига қарши жангга кирган ва эзгу мақсадга эришиш орзуси билан енг шимарган миллион-миллион кишилар учун ўзига хос машъал бўлиб хизмат қилди. Бугун, юксак маррага эришилган бир пайтда бу рақамда партия даъвати билан ижодий меҳнат чўққиларига кўтарилган халқнинг баҳодирона кучи бамисоли кўзгуда акс этгандек бўлиб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг табрикномасига бағишланган тантанали митингни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев очди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга сўз берилади. У гулдурос давомли қарсаклар остида КПСС Марказий Комитетининг табрикномасини ўқиб эшиттиради, сўнгра нутқ сўзлайди.

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

Азиз ўртоқлар! КПСС Марказий Комитетининг табрикномаси — жуда катта аҳамиятга эга бўлган, алоҳида маънога тўлиқ ҳужжатдир. Унда Ўзбекистон деҳқонларининг, барча меҳнат кишиларининг илҳомбахш меҳнатига юксак баҳо берилган. Табрикноманинг тўлқинлантирувчи сўзларида КПСС ленинчи Марказий Комитетининг пахтакорлар тўғрисидаги, совет кишиларининг бахт-саодати ҳақидаги оталарча ғамхўрлиги ифодаланган. Табрикнома Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ва бутун аграр саноат комплекси меҳнатчиларини, партия, совет, хўжалик органларини қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлашга оид аниқ йўл-йўриқлар билан қуроллантиради.

Азиз ўртоқлар, самимий табрик сўзлари учун, ишимизга берилган юксак баҳо учун сизларнинг номингиздан, сизлар орқали Ўзбекистон деҳқонлари ва барча меҳнаткашлари номидан КПСС ленинчи Марказий Комитетига, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюросига сидқидилдан ташаккур изҳор этишга ижозат бергайсизлар.

Биз ноябрь Пленумининг қарорларига амалий иш билан жавоб бериб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг кўрсатмаларига амал қилиб, эришилган натижаларни мустаҳкамлабгина қолмай, шу билан бирга янада кўпайтириш учун бутун кучимиз, билимимиз ва ғайратимизни ишга соламиз, коммунистик қурилишда янги юксакликларни эгаллаймиз, деб КПСС Марказий Комитетига, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюросига ваъда берамиз.

Беш йилликнинг иккинчи йили ҳосили учун бўлган жанг пахтачилик тарихига деҳқонлар матонати ва қаҳрамонлиги рамзи, ватанпарварлик ва интернационал бурчга садоқат рамзи бўлиб киради. Шу боисдан ҳам пахтакорларнинг зўр ғайрат билан қилган чинакам қаҳрамонона меҳнатига алоҳида миннатдорчилик, энг олий ҳурмат ва офарин деса арзийди.

Пахтакорларга тенглашишга, пахтакорлардан ибрат олишга интилган қишлоқ хўжалиги бошқа тармоқларининг меҳнатчилари ҳам фидокорона ишладилар. Улар ҳам олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажардилар.

Кўп миқдорда дон, сабзавот, мева, картошка, узум, полиз маҳсулотлари, каноп, пилла, чарвачилик маҳсулотлари етиштирилди. Давлатга 3 миллион 350 минг тонна, яъни планда белгиланганидан 370 минг тонна кўп мева-сабзавот топширилди.

Пахтакорларнинг, дала ва фермалардаги барча меҳнатчиларнинг ажойиб ғалабаси колхозчиларимиз, ишчиларимиз, зиёлиларимиз, ёшларимизнинг тинимсиз меҳнати, зўр истеъдоди ва маҳоратини, улуғ ва қудратли мамлакатимиздаги барча қардош республикалар мустаҳкам ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдамини ўзида мужассамлаштирди.

6 миллион тонна пахта ҳосили — партия аграр сиёсати бунёдкорлик кучининг яққол ифодасидир, бизнинг КПСС XXVI съезди қарорларини, Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшган ҳиссамиздир.

Бу йилги қишлоқ хўжалик ишларининг якунлари оғир об-ҳаво шароитида ҳам мўл ҳосил олиш мумкинлигидан далолат беради. Кўкламнинг совуқ келиши, дўл уриши, чигит қайта-қайта экилиши, ёзнинг одатдан ташқари иссиқ бўлиши, бениҳоя сув танқислиги, куздаги ёғин-сочинлар ҳосилга катта зарар етказди. Бироқ, деҳқонлар руҳининг бардамлиги, матонати ва жасорати, юксак уюшқоқлик, ишчанлик, илғор агротехникага, комплекс механизацияга таяниш, ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида аъло даражада ишлаш табиий офат оқибатларини имкони борича камайтирди, мўл ҳосил етиштириб, уни муваффақиятли равишда йиғиб-териб олишга имконият яратди.

Республика ўнинчи беш йиллик охирида биринчи бор эришган муваффақият яна бир карра мустаҳкамланди. Ҳар йили 6 миллион тонна пахта етиштириш қўли олтин пахтакорларимиз учун норма ва анъана бўлиб қолмоқда.

Кўрилган тадбирлар натижасида, КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг катта ёрдами туфайли пахта сифати анча ошди. 1980 йилдаги 46 процент ўрнига ҳосилнинг сал кам 70 проценти биринчи навларга топширилди. Энг қимматбаҳо ингичка толали пахта етиштириш анча кўпайди.

Ўзбекистоннинг пахта толасини сотиб олаётган мамлакатлар тобора кўпаймоқда. Ҳозир бу қимматли маҳсулот 32 чет давлатга етказиб берилмоқда.

Шундай қилиб, партиянинг об-ҳаво шароитлари қандай бўлишига қарамай, аграр саноат комплекси фаолиятининг барқарор натижаларига эришиш, халқ хўжалик планларини ҳамда социалистик мажбуриятларни тўла ва ошириб бажариш мумкин ва лозим, деган кўрсатмаси амалда рўёбга чиқарилмоқда.

Шу шодиёна ва тантанали кунда Ўзбекистоннинг катта пахта хирмони учун бўлган чинакам умумхалқ жангида қатнашган ҳар бир кишига, республикамиз шуҳратига шуҳрат қўшган ҳамма кишиларга чин кўнгилдан ташаккур ва миннатдорчилик билдирамиз.

Эркак ва аёл колхозчиларга, совхозларнинг эркак ва аёл ишчиларига, қишлоқ хўжалик мутахассисларига кўпдан-кўп раҳмат. Улар эрта баҳор кунларидан то кеч куз, ёғин-сочингача бир фикр — пахта. ҳосил фикри билан яшадилар, ҳар бир чаноқда салмоқли ҳосил етиштиришга интилдилар, табиий офат зарбларини мардона қайтардилар.

(Давоми иккинчи бетда).

ХАЛҚ БОЙЛИГИНИ ЯРАТАЁТГАН ОЛТИН ҚЎЛЛАРГА ОФАРИН

(Боши биринчи бетда).

Механизаторларимиз пахтазорларда жонбозлик билан меҳнат қилдилар. Дала гвардиячилари техникадан юксак унум билан фойдаланиб, ўз машина бункерларидан уч миллион тоннадан кўпроқ «оқ олтин» тўкдилар.

Қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги, Госкомсельхозтехника бўлинмалари, тайёрлов ташкилотлари, транспорт ходимлари, қишлоқ хўжалик авиациясининг учувчилари, олимлар ва мутахассислар ҳам пахтакорларнинг муносиб муваффақиятига ҳақли равишда шерик эканликлари билан фахрланадилар.

Ўтган мавсум Ўроқ билан Болғанинг мустаҳкам иттифоқини, шаҳар ва қишлоқ меҳнатчилари ўртасида доимо кучайиб бораётган дўстлик ва ўзаро ёрдам муносабатларини янги куч билан намойиш этди. Республика саноат корхоналари қишлоққа машина-механизмларни, запас қисмлар, ўғитларни, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида техника тараққиётини ривожлантириш ва уни интенсивлаш учун зарур бўлган ҳамма нарсаларни ўз вақтида етказиб турдилар.

Ишчилар, хизматчилар, студентлар ва ўқувчилар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва ҳукуматининг мурожаатномасини дилга жо қилиб, ҳосил теримининг долзарб кунларида далага чиқдилар, пахтакорлар билан ёнма-ён туриб ишладилар. Республика шаҳарларининг аҳолиси ўзининг гражданлик ва ватанпарварлик бурчини шараф билан муносиб равишда адо этди.

Азиз ўртоқлар, сизларнинг чинакам бебаҳо ёрдамингиз учун, қаҳрамонона меҳнатингиз учун сизларга таъзим қиламиз ва чин кўнгилдан раҳмат айтамиз!

Маданият, соғлиқни сақлаш, маиший хизмат, савдо-сотиқ ходимларининг пахтакорларга қилган ғамхўрлигини юксак қадрлаймиз, уларнинг куч-ғайратлари туфайли теримчилар ва механизаторлар самарали ишлаши учун зарур шарт-шароит яратилди.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, колхоз ва совхозларнинг, бўлимлар ва бригадаларнинг раҳбарлари, мутахассислар ўтган йилларда бўлгани каби бу йил ҳам қўйилган вазифаларни муносиб даражада бажардилар. Ташкилотчилик ва сиёсий иш юксак даражада бўлганлиги, социалистик мусобақа кенг қулоч ёзганлиги, илғор методлар амалда жорий этилганлиги «оқ олтин» мавсуми муваффақиятли туғалланишга кўмаклашди.

Тугаб бораётган йилнинг якунлари бизни қувонтиради. Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари янги поғонага кўтарилди. Саноат меҳнатчилари ишлаб чиқаришни янада ўстиришни, техникавий -иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланишини таъминладилар. Қурилиш, транспорт, алоқа ходимлари, экономика ва маданият бошқа соҳаларининг ходимлари дуруст муваффақиятларга эришдилар.

Ҳақиқатан ҳам биз кўп иш қилдик. Аммо, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов ноябрь Пленумида айтганидек, келгусида ҳали зўр ғайрат билан қилинадиган кийин ишлар турибди. Шунинг учун ҳам меҳнаткашлар оммасининг активлигини, партия ташкилотлари ташкилотчилик ва сиёсий ишининг таъсирчанлигини ошириш, давлат ва меҳнат интизомини доимо мустахкамлаш, топширилган иш учун ходимларнинг масъулиятини ошириш жуда муҳимдир. Ҳар бир кишн КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ўртага қўйган мақсад ва вазифаларни ҳамда ўзининг шу мақсад ва вазифаларга эришишга қўшадиган ҳиссасини равшан тасаввур қилиши лозим.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорлари, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган программавий нутқи партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари, Ўзбекистондаги ҳар бир меҳнатчи зиммасига ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашни кучайтириш, халқ хўжалигининг самарадорлигини ва иш сифатини ошириш вазифасини юклайди.

Бизнинг ишларимиз ва режаларимиз истиқболни кўзлайди. Тузумимизнинг моҳияти мана шундай. Совет турмуш тарзимиз мана шундай.

Ҳозир қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари қишки тадбирларни амалга ошириш суръатларини кескин кучайтиришлари, чорва қишловини намунали ўтказишлари керак. Даладаги, фермадаги ва устахонадаги ишларни комплекс ўтказиш келгуси йилда рекорд миқдорда пахта, дон, мева, сабзавот ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари ҳосилини олиш учун пухта замин яратиш, шу тариқа Озиқ-овқат программасини бажаришга кўпроқ ҳисса қўшиш имконини беради.

Индустрия ходимлари бутун диққат-эътиборни фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилашга қаратишлари зарур. Ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида қолоқларсиз ишлаймиз. Йилни яхши техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар билан туғаллаймиз! — деган сўзлар ҳозир саноат корхоналари ва бирлашмалари, министрликлар ва идоралар коллективларининг шиори бўлиши керак.

Шу кунларда қурувчилар олдида ғоят масъулиятли вазифалар турибди. Уларнинг вақти оз қолди, йил охиригача эса ҳали жуда кўп иш қилиниши керак. Қурувчилар меҳнатдаги ғайратни икки-уч ҳисса ошириб, йилнинг қурилиш программасини бажарадилар ва ишга туширишадиган ҳамма ишлаб чиқариш, уй-жой ва маданий-маиший объектларни фойдаланиш учун топширадилар, деб умид қиламиз.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг хўжалик ва маданий қурилиш ҳамма соҳаларида аҳиллик билан пухта ишлаши, ижодкорлик, ташаббускорлик билан ишлаши Ленин партиясининг ғамхўрлигига бизнинг энг яхши жавобимиз бўлади.

Сўзимнинг охирида республика ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари ва зиёлилари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани янада кенг қулоч ёздирадилар, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатиня ошириш учун янги-янги резервлар ва имкониятларни ишга соладилар, беш йилликнинг учинчи йили планларини ошириб бажарадилар, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашда янги муваффақиятларга эришадилар, деб КПСС ленинчи Марказий Комитетига, Марказий Комитетининг Сиёсий бюросига яна бир бор ваъда беришга руҳсат этгайсизлар.

* * *

Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоз бригадири Х. Сафаров, «Ташсельмаш» заводининг ишчиси В. К. Яновский, Тошкент политехника институтининг студенти С. Аҳмедова, Ўзбекистон халқ ёзувчиси К. Яшин, Нукус районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозининг бригадири А. Нажимов ўз нутқларида республика барча меҳнаткашларининг фикр-ўйлари ва ҳис-туйғуларини ифодалаб бердилар. Сўзга чиққан нотиқлар халқ фаровонлигини ошириш, қардош республикаларнинг экономикаси ва маданиятини муттасил равнақ топтириш тўғрисидаги тинимсиз ғамхўрлик учун, халқ хўжалиги барча тармоқларини ва аввало пахтачиликни ривожлантиришда Ўзбекистонга берилаётган жуда катта ёрдам учун жонажон Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига астойдил миннатдорчилик изҳор этдилар.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми, СССР Олий Советининг сессияси қарорлари ғайрат-шижоатни янада жўш уйдириб юборганлиги, КПСС XXVI съездининг халқ фаровонлигини ошириш, севикли ватан бойлиги ва қудратини юксалтириш тўғрисидаги тарихий режаларини амалга ошириш учун бундан буён қилинадиган ишларнинг конкрет йўлларини белгилаб берганлиги митингда таъкидлаб ўтилди. Митинг қатнашчилари Коммунистик партия билан Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг ноябрь Пленумидаги нутқида баён этилган қоида ва хулосаларни якдиллик билан қўллаб-қувватлашларини билдирдилар.

Митингда сўзланган ҳамма нутқлар бир фикр: Ўзбекистон меҳнат колективларининг, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг куч-ғайратларига, КПСС Марказий Комитетининг табрикномасида берилган юксак баҳо ҳар бир меҳнаткаш зиммасига катта масъулият юклайди, уларни янги-янги зафарларга чорлайди, деган фикр билан йўғрилган эди. Эришилган муваффақиятларни кўпайтириш, беш йилликнинг учинчи йили хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида янада самарали бўлишига эришиш — республика ишчилари, колхозчилари, зиёлиларининг шон-шараф ишидир.

Республика пахтакорлари партиянинг аграр сиёсатини изчиллик билан амалга ошириб, ўз маҳоратларини такомиллаштириб, сурункасига уч йилдан бери ватанга олти миллион тоннадан ошириб пахта бермоқдалар. Ўзбекистонда «оқ олтин» етиштириш бундан буён ҳам муттасил кўпаяверади, деб ишонч билдиришди нотиқлар. Тошкент технологиясининг кенг жорий этилиши, фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш — шу вазифани ҳал этиш йўлидир, ҳар қандай об-ҳаво шароитларида эрта ва мўл пахта ҳосили етиштириш йўлидир. Ўзбекистонда дон, сабзавот, мева, узум етиштиришни кўпайтириш учун, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қабул этган Озиқ-овқат программасидан келиб чиқадиган ҳамма вазифаларни ҳал қилиш учун катта-катта имкониятлар борлигини юбилей йилининг якунлари кўрсатди. Бинобарин, республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари ва бутун аграр саноат комплексининг меҳнаткашлари далалар ва фермалар маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилишларига шак-шубҳа йўқ.

Митинг қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига табрикнома қабул қилдилар. Табрикномани Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев ўқиб берди.

Тантанали митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, А. А. Хўжаев, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, У. У. Умаров қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

(Боши биринчи бетда).

Барча совет кишилари каби республика ишчилари, колхозчилари ва зиёлилари ҳам КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми ҳамда СССР Олий Совети еттинчи сессияси қарорлари туфайли юзага келган зўр сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати жўш урган вазиятда яшаб, ишламоқдалар.

Республика меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Юрий Владимирович Андроповнинг Пленумда сўзлаган ғоят сермазмун программавий нутқини баланд руҳ билан қабул қилдилар. Бу нутқда партия ички ва ташқи сиёсатининг актуал проблемалари кўтариб чиқилган. Совет экономикасининг ҳозирги аҳволи атрофлича таҳлил қилинган, мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг туб вазифалари белгиланган, уларни бажариш йўллари ва воситалари кўрсатиб берилган.

Бизнинг партиямиз халқимизни коммунизм қурилишида янги-янги марраларни эгаллашга комил ишонч билан бошлаб бормоқда. Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, совет кишиларининг фаровонлигини ошириш юзасидан Пленум қарорлари, КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси собитқадам фаолияти — ленинча тўғри йўл бўлиб, КПСС XXVI съезди белгилаган программанинг изчил ва муттасил амалга оширилишидир. Республика меҳнаткашлари Пленум қарорларини янги резервлар ва имкониятларни тинимсиз қидиришга, шу йилги топшириқларни муваффақиятли адо этишга, 1983 йилги ҳамда умуман беш йиллик планини тўла ва ошириб бажаришга қаратилган жанговар ва конкрет ҳаракат программаси деб қабул қилдилар.

Пленум қарорларидан ва КПСС Марказий Комитети табрикномасидаги самимий сўзлардан руҳланган республика меҳнаткашлари эришилган марраларни мустаҳкамлаш, деҳқончилик ва чорвачилик жамики маҳсулотларини етиштиришни янада кўпайтиришни таъминлаш, СССРнинг Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшадиган ҳиссасини ошириш учун ҳамма ишни қиладилар. Пахта етиштиришни муттасил кўпайтиришни, унинг сифатини оширишни ўзимизнинг ватанпарварлик ва интернационал бурчимизни бажаришдаги бош вазифа деб биламиз.

Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари, зиёлилари ўн биринчи беш йиллик иккинчи йилини муваффақиятли туғаллай туриб партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари белгилаган улуғвор режаларни амалга ошириш борасида яна ҳам зўр сабот-матонат билан ишлашга азму қарор бергандирлар. Биз КПССнинг доно ички ва ташқи сиёсатини қизғин ва якдиллик билан, чин қалбдан маъқуллаймиз ҳамда қўллаб-қувватлаймиз.

Бутун дунёда тинчлик, совет кишиларининг бахт-саодати ва фаровонлиги — КПСС-нинг олий мақсадидир.

Жонажон ленинчи партия теварагига маҳкам жипслашган Ўзбекистон меҳнаткашлари кўп миллатли социалистик Ватанимизни янада гуллаб яшнатиш учун бундан буён ҳам ўзларининг бутун кучи, билимлари ва тажрибасини сарфлайберадилар, деб КПСС Марказий Комитетига, Марказий Комитет Сиёсий бюросига ваъда берамиз.

Яшасин улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

Биз, СССР ва РСФСР ижодий союзлари ҳамда ташкилотлари правлениелари бирлашган пленумининг қатнашчилари, мамлакатимиз барча қардош халқларининг намояндалари, турли авлодларга мансуб кишилар, коммунистлар ва партиясизлар, халқ бахт-саодати тўғрисида, социалистик маданиятни ривожлантириш ҳақида жуда катта ғамхўрлик қилаётганлиги учун, адабиёт, санъат, журналистика арбобларига доимо эътибор бераётганлиги учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига сидқидилдан миннатдорчилик сўзлари билан мурожаат этамиз.

Бизнинг тантанали пленумимиз шонли сана — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги арафасида бўлиб ўтди. Барча совет кишилари каби мамлакатнинг санъаткор зиёлилари ҳам социал тараққиёт авангардида бораётган, дунёнинг эртанги куни тимсоли бўлиб қолган кўпмиллатли Ватанимизнинг ютуқларидан ватанпарварлик ифтихори ҳис-туйғуларига тўлиб-тошмоқдалар.

КПСС XXVI съезди адабиёт, санъат, журналистика совет кишиларининг маънавий ҳаётига қўшаётган ҳиссага юксак баҳо берди. Биз ўзимизнинг ижодий куч-ғайратларимизга илҳомбахш мадад берилаётганлиги учун астойдил миннатдормиз ва партиянинг халқ манфаатлари билан яшаш, унинг қувончи ва қайғусини баҳам кўриш, ҳаёт ҳақиқатини, бизнинг инсонпарварлик идеалларимизни қарор топшириш, коммунистик қурилишнинг актив қатнашчилари бўлиш керак деган топшириғини дилга жо қилиб оламиз.

Биз социалистик маданият асосчиларининг улуғ анъаналарини ҳамиша муқаддас билиб асраймиз ва ривожлантирамиз. Социалистик маданият асосчилари бизга партиявийлик ва халқчиллик позицияларида қаттиқ туришни, революция таронасига астойдил қулоқ солишни васият қилишган эди. Бугунги кунда биз учун ана шу қудратли тарона Сибирь қурилишларида, «Атоммаш» цехларида, Бойқўнғирнинг старт майдончаларида, улуғ Ватанимиздаги барча иттифоқдош республикаларнинг шаҳар ва қишлоқларида янграмоқда. Биз бу таронани китобларимиз, фильмларимиз, спектаклларимиз, симфонияларимиз, қўшиқларимиз, расмларимиз, очеркларимиз ва публицистик мақолаларимизнинг бош қаҳрамони — совет кишисининг кундалик ишларида эшитиб турибмиз.

Империализмнинг айби билан планета узра яна уруш хавфининг совуқ шамоллари эсмоқда. Биз жонажон Коммунистик партия билан Совет давлатининг тинчлик ташаббусларини қатъиян қўллаб-қувватлашимизни яна бир бор таъкидлаймиз. Биз ақл-идрок тантана қилишига ишонамиз ва Ватанимиз ҳамда бутун инсониятнинг тинч келажаги учун курашни бутун фаолиятимизнинг олий мазмуни деб ҳисоблаймиз.

Мамлакат Леонид Ильич Брежневни сўнгги йўлга кузатаётган қайғули кунларда совет ижодкор зиёлиларининг партия теварагига, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига жипслашганликлари алоҳида куч билан намоён бўлди.

Биз партия XXIII-XXVI съездларининг йўли давомийлигини таъкидлаган КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг қарорларини, содиқ ленинчи, Л. И. Брежневнинг энг яқин сафдоши ўртоқ Юрий Владимирович Андропов КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайланганлигини астойдил табриклаймиз. КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини тўла-тўкис ва батамом маъқуллаймиз, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларни якдиллик билан қўллаб- қувватлаймиз.

Мамлакатнинг ижодкор зиёлилари маданият усталари ҳамиша партия билан бирга борадилар, деб. биз коммунистик бунёдкорлик умумхалқ иши учун курашда кучимизни аямаймиз, ўз истеъдодимизни давримизга, совет халқи бугунги кунда ҳал этаётган улуғвор вазифаларга муносиб асарлар яратишга сарфлаймиз деб КПСС Марказий Комитетига ваъда берадилар.

СССР ва РСФСР ижодий союзлари ҳамда ташкилотлари правлениеларининг бирлашган пленумида қабул қилинган.

ЧОРВАДОРЛАР МУСОБАҚАЛАШМОҚДА

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга оширишга биринчи даражали эътибор берилиши кераклиги айтилганди. Маълумки, программа аҳолини энг муҳим озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлайдиган соҳа — чорвачилик жадал ривожлантирилишини кўзда тутади. Бунинг учун катта-катта капитал маблағлар ажратилди. Хўжаликларнинг гўшт, сут ва тухум етиштиришни кўпайтиришдан манфаатдорлиги кучайтирилмоқда, ферма ходимларининг меҳнат шароитлари такомиллаштирилмоқда. Ҳозирги пайтда мавжуд имкониятларни омилкорлик билан тасарруф этиш энг муҳим ишдир.

Кўпгина ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари молларни оғилхонада боқишни намунали ташкил этиш, қишки даврда гўшт, сут, бошқа маҳсулотлар етиштириш ва уларни давлатга сотишни кўпайтириш имкониятларидан яхшироқ фойдаланиш учун чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш ташаббусини бошладилар. Булар орасида Ленинград областидаги Володарский номли совхоз, Красноярск областидаги «Березовский» совхози фермаларининг, Молдавиядаги Крулян район чўчқаларни бўрдоқига боқиш хўжаликлараро корхонасининг коллективлари бор. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПСС ва ВЛКСМ Марказий Комитети «1982—1983 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид этишни кўпайтириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида «қарор қабул қилди. Партия, совет, касаба союз, комсомол органларига илғор коллективларнинг ташаббусини ҳамма чоралар билан қўллаб-қувватлаш, «Чорвачилик зарбдор фронти» шиори остидаги ватанпарварлик ҳаракатини кенг қулоч ёздириш борасида ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтириш таклиф этилди. Ҳар бир коллективда меҳнат мусобақаси ва ўртоқларча ўзаро ёрдам вазиятини вужудга келтириш, якунларни чаққонлик билан чиқариш муҳимдир.

Чорвачи ходимлар бу йилги мусобақасининг хусусияти шуки, унда агросаноат комплекси барча тармоқларининг меҳнат коллективлари кенг кўламда қатнашмоқда. Мусобақадошлар ферма ва озуқа цехларидаги машина-ускуналар тўхтовсиз ишлашини таъминлаш, молни, сутни бевосита етиштирадиган жойларнинг ўзида қабул қилиб олишни кенгайтириш, қишлоққа тўла қимматли омухта ем, витамин, минерал модда ва бошқа қўшимча моддалар, машина-ускуналар юборишни кўпайтириш резервларини қидириб топиш мажбуриятини олмоқдалар.

Бу йил қишлоқ меҳнаткашлари шаҳарликларнинг ёрдами билан бултургига қараганда кўпроқ ва сифатлироқ дағал ва ширадор ем-хашак тайёрладилар. Фермаларда чорва туёғи кўпайди. Шундай қилиб, мусобақада юксак кўрсаткичларга эришиш учун яхши замин яратилди. Пода маҳсулдорлигини муттасил кўпайтириб бориш учун ҳамма резервлардан оқилона фойдаланиш муҳим. Илғор фермаларнинг коллективлари тармоқни интенсив равишда олиб бориш соҳасида анча-мунча тажриба орттирдилар. Масалан, Москва область Раменское районидаги «Борец» колхозида сут чорвачилигининг рентабеллик даражаси 28 процентга етди. Шу йил ҳар бир сигирдан ўртача ҳисобда соғиб олинган сут тўрт юз килограммдан кўпроқ ортди ва 4.650 килограммни ташкил қилади. Маҳсулот олишга меҳнат ва маблағ сарфи анча камайтирилди. Хўжалик ходимларининг ем-хашак, оғилхона, машина-ускуна, бошқа резервларни тўғри тасарруф эта билишлари, илмий-техник ютуқларни новаторларча қўллай билишлари улар эришаётган муваффақиятларнинг негизидир. Мусобақанинг бундай пешқадам коллективлари оз эмас. Октябрнинг 65 йиллиги арафасида ишлаб чиқариш илғорларининг катта бир группаси СССР Давлат мукофотларига сазовор бўлди. Булар орасида — Иваново область Петровский районидаги совхоз молларни сўйимга боқиш оператори Ф. Анохина, Гродно районидаги «Ворончa» совхозининг сут соғувчиси З. Грибок, Запорожье областидаги «Коммунист» наслчилик заводининг бош чўпони В. Мулявко, Молдавия Гура-Галбеней район паррандачилик фабрикасининг паррандабоқари М. Давид ва бошқалар бор. Илғорларнинг билими, маҳоратидан усталик билан фойдаланиб, улар орттирган тажрибани тезроқ ферма коллективларига ёйиш керак.

Пешқадамлар янги чўққиларга кўтарилишларига нималар имкон беради! Аввало, чорвачиликнинг ҳамма участкаларида интенсив иш методлари конвейери, коллектив пудратчилик, бошқа илғор янгиликларни жорий этиш шунга имкон беради. Соҳани ривожлантириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилинадиган, одамлар билим, тажриба билан қуроллантириб бориладиган жойларда иш натижалари одатда яхши чиқмоқда. Масалан, Белоруссия, Ўзбекистоннинг, Брянск, Липецк, Черкасси областларининг кўпгина колхоз ва совхозлари чорва қишловини анчагина қўшимча маҳсулот билан бошладилар.

Соҳанинг мутахассислари, раҳбарлари мусобақадошларнинг куч-ғайратларини асосий мақсад — план ва мажбуриятлар бажарилишига моҳирона йўллаб туришлари керак. Барча чорвадорлар самарали иш методларини тезроқ эгаллаб олишларига эътибор бериш лозим. Ҳозир муваффақиятга пухта замин яратиш муҳимдир. Ҳамма ерда бинолар совуқ ўтказмайдиган қилиб жиҳозланишини, ҳамда озуқа цехлари ишга туширилиши керак. Бу эса ем-хашакни омилкорлик билан тайёрлашга, уни тежаб, самарали ишлатишга эришиш, фермалардан кам чиқим қилган ҳолда кўпроқ маҳсулот олишга имкон беради. Бу ишда олимларнинг роли ҳам катта, деҳқонларни мукаммал технологиялар билан муттасил қуроллантириб бориш уларнинг бурчидир.

Социалистик мусобақа кўлами, унинг ошкоралиги, таъсирчанлиги, қишлоқ коммунистларининг жанговарлигига боғлиқ. Партия, касаба союз ва комсомол группаларининг, халқ контроли постлари ва группаларининг фаолиятини активлаштириш айниқса муҳим. Улар резервларни излашга бошчилик қилишлари, камчиликларга қарши қатъий курашишлари, бу камчиликларни бартараф этишда ёрдам беришлари керак. Фермаларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаб бориш тўғрисида ғамхўрлик қилиш. агросаноат комплексининг ҳамма участкаларида фан ва практика ютуқлари жорий этилиши учун раҳбарлар ва мутахассисларга талабчанликни ошириш тўғрисида қайғуриш керак. Партия комитетлари ва бюроларининг ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлари ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига, план ва социалистик мажбуриятлар тақдири ҳал этилаётган жойларга қаратилмоғи керак. Газеталар, журналлар, телевидение ва радио редакциялари социалистик мусобақанинг боришини муттасил ёритишлари, энг яхши коллективларнинг илғор иш методлари ва тажрибаларини чуқур очиб беришлари, чорвадорлик касбининг обрў-эътиборини оширишлари керак.

Чорвадорлар, агросаноат комплексининг барча ходимлари социалистик мусобақага актив равишда қўшилмоқдалар. Бу мусобақанинг кенг қулоч ёйиши КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларини, мамлакатнинг Озиқ -овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига зиммага олинган мажбуриятларни бажариш имконини беради.

(«ПРАВДА» газетасининг 4 декабрь сонидаги бош мақоласи).

ЛЕНИН ПАРТИЯСИ БАЙРОҒИ ОСТИДА, ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ БАЙРОҒИ ОСТИДА

СССР ВА РСФСР ИЖОДИЙ СОЮЗЛАРИ ҲАМДА ТАШКИЛОТЛАРИ ПРАВЛЕНИЕЛАРИНИНГ БИРЛАШГАН ПЛЕНУМИ

Кўп миллатли совет маданияти усталари халқнинг қаҳрамонона зафарларидан, ўзининг 60 йиллигини кутиб олаётган Ватанимизнинг буюк ютуқларидан илҳом олмоқдалар. Улар ягона оила туйғуси билан жипслашиб, олижаноб инсонпарвар ғоялардан руҳланиб, ўз истеъдодларини партияга, Ватанга, халққа хизмат қилдирмоқдалар.

Партиянинг халқ манфаатлари билан яшангиз, коммунистик қурилишнинг актив иштирокчилари бўлингиз, деган наказини маданият арбоблари сидқидилдан қабул этдилар. Барча совет кишилари қатори улар ҳам КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумдаги нутқида баён этилган қоида ва хулосаларни астойдил маъқулламоқдалар.

СССР ва РСФСР ижодий союзлари ҳамда ташкилотлари правлениеларининг 3 декабрь куни Москвада бўлиб ўтган бирлашган пленуми Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг олтмиш йиллигига бағишланди. Таниқли ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, архитекторлар, кинематографиячилар, театр арбоблари, журналистлар, марказий идеология муассасалари ва идораларининг раҳбарлари Катта Кремль саройига тўпландилар.

В. В. Гришин, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, М. В. Зимянин ўртоқларни пленум қатнашчилари қарсаклар билан кутиб олдилар.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

Мажлис аҳли замонамизнинг энг буюк сиёсат ва давлат арбоби, санъат ва адабиётни ривожлантириш тўғрисида, Совет жамиятининг маънавий бойликларини кўпайтириш ҳақида, ижодий союзларнинг фаолияти тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келган Леонид Ильич Брежнев хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Пленумни СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Г. Марков очди.

Ҳар бир совет кишисини ғоят тўлқинлантирувчи катта тантанали байрам шароfати билан шу тарихий залга тўпландик: ССР Иттифоқи 60 ёшга тўлмоқда, — деди у. Бугун байрам арафаси кунида биз аввало Ленинни, коммунистик идеяларни олижаноблиги, ишчилар синфининг шон-шарафи ва виждони, революция шунқорларининг мардлиги, халқлар тажрибаси ва донишмандлигини ўзида мужассамлаштирган Ленин партиясини тилга оламиз. Партия билан халқнинг бирлиги, уларнинг Ленин байроғи остидаги жипслиги ҳамма ғалабаларимизнинг энг асосий калити бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Тенг ҳуқуқли республикаларнинг мустаҳкам иттифоқи — ленинча миллий сиёсат ҳаётбахшлигининг яққол исботидир. Биз СССРга кирувчи ҳар бир социалистик миллат ва элатнинг чинакам равнақи билан фахрланамиз.

Интернационализм, янги социалистик қардошлик, ўзаро ёрдам, ҳурмат муносабатлари турмушимизнинг мазмуни, ҳаётимиз, жон дилимиз бўлиб қолди. Бизга буни Коммунистик партия ўргатди. У бизни шу йўлдан олға бошлади, бизни руҳлантирди, жипслаштирди, уюштирди. Ҳозир янги тарихий бирлик бўлиб қолган турли миллатларга мансуб миллион-миллион совет кишилари жонажон Коммунистик партиянинг улуғ меҳнати ва қаҳрамонлиги учун унга ташаккур айтмоқдалар!

Нотиқ санъаткор зиёлилар қаҳрамонона давримизни, замондошимизни, коммунизм бунёдкори ва бинокорини мадҳ этувчи асарлар яратиш устида янада активроқ ишлайдилар, Ватанимиз маданиятига муносиб ҳисса қўшадилар, деб партияга, КПСС ленинчи Марказий Комитетига, ўртоқ Ю. В. Андропов бошчилигидаги Сиёсий бюрога ваъда берди.

Эндиликда совет адабиёти ва санъатининг чет эллардаги обрў-эътибори ҳар қачонгидан ҳам кўра баланддир, — деди пировардида нотиқ. Биз адабиётлар бирлиги ва қардошлигини янги куч билан мустаҳкамлайверамиз. Бинобарин ғоявий душманларимиз ва ғаламисларнинг ҳар қандай кирдикорлари ҳам бизни тўхтатиб қололмайди, ҳар ишда ва ҳар жойда, ҳамиша Коммунистик партия билан бирга бўлиш, у билан бирга тинчлик ва коммунизм тантанаси учун курашиш қатъиятини камайтира олмайди.

Пленум қатнашчилари — барча республикалар ижодкор зиёлиларининг намояндалари давр билан ҳамнафас бўлиш, ўз ижоди билан коммунистик идеалларга хизмат қилиш иштиёқи тўғрисида зўр манфаатдорлик билан партиявий позицияларда туриб гапирдилар.

СССР Композиторлар союзи правлениесининг биринчи секретари Т. Хренников кўп миллатли Совет маданияти эришган ютуқлар тўғрисидаги манфаатдорлик билан ўтказилган чуқур анжуманнинг якунларини чиқарди. Биз ўзимизни ҳамиша ягона фикр ўй ва муддаолари билан бирлашган аҳил оиланинг аъзолари деб сезиб келмоқдамиз, деди у. Ана шу муштараклик туйғусининг ўзиёқ Коммунистик партия ленинча миллий сиёсати тантанасининг порлоқ намойиши, халқларимиз дўстлиги муқаддас анъаналарининг эркин ифодасидир. Ана шу дўстлик пойдевори бундан олтмиш йил муқаддам қўйилган эди.

Шуниси диққатга сазоворки, ўша пайтдаёқ, ССР Иттифоқи ташкил этилиши билан жаҳон тарихида мисли кўрилмаган ноёб ҳодиса — ягона совет бадиий маданияти қурилиши учун ҳам пойдевор яратилган эди.

Биз шуни англаймизки, тинчлик шароитидагина, санъат аҳли олдида ўз истеъдодини одамларга бағишлаш учун ғоят кенг имкониятлар очилган шароитдагина чинакам бунёдкорлик, ҳақиқатан ҳам эркин ижод қилиш мумкин, деди нотиқ. Шу боисдан ҳам биз жонажон Коммунистик партиямизнинг тинчликсевар сиёсатини астойдил, чин қалбдан қўллаб - қувватламоқдамиз, шу боисдан биз ўз санъатимизни тинчлик ишига, халқлар ўртасида жамҳижатлик ва дўстлик учун кураш ишига шу қадар илҳом билан бағишламоқдамиз.

Бирлашган пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига баланд руҳ билан йўллаган табрикномада маданият усталари коммунистик бунёдкорлик умумхалқ иши учун курашда кучларини аямайдилар, ўз талантларини давримизга, улуғ халқимизга муносиб асарлар яратишга сарфлайдилар, деб ваъда бердилар.

(ТАСС мухбирлари).

«ОҚ ОЛТИН-82»

МАВСУМИ ҚАҲРАМОНЛАРИ

ОРОЛ ДИЁРИ САХОВАТИ

МУНОСИБ АРМУҒОН

Уч орденли Автоном республикамиз қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари КПСС XXVI съезди партиямиз Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг тарихий қарорларини астойдил амалга ошира бориб, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, ўн биринчи беш йиллик иккинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб ажойиб ғалабани қўлга киритдилар. Амалдаги йилнинг ғоят мураккаб об-ҳаво шароитларида, айниқса мисли кўрилмаган сув танқислигини мардонаворлик билан енгиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш йўлида олиб борилган жасоратли ва қаҳрамонона кураш ҳар қачонгидан ҳам зўр ва улкан зафар билан якунланди: юбилей йилида давлатга пахта сотиш юзасидан зиммага олинган юксак социалистик мажбурият муваффақиятли адо этилди. Она-Ватан хазинасига Орол ўлкаси заршуносларининг қарийб 437 минг тонналик дурдонаси армуғон этилди. Ҳар гектар ердан ўртача 33,6 центнердан хирмон кўтарилди. Ана шу ҳосилнинг 250 минг тоннадан кўпроғи машиналар ёрдамида йиғиб-териб олинди. Юқори сортларга қабул қилинган пахтанинг салмоғи олдинги йиллардагига нисбатан анча кўпайди.

Айни ёз пайтида — жазирама иссиқда юз берган сув танқисчилиги деҳқонларимиз матонати ва иродасини, тажриба ва маҳоратини яна бир бор оғир синовдан ўтказди. Лекин юраги доимо пахта ишқи билан ёнаётган, ҳар галгидек бу йил ҳам пахтадан катта хирмон кўтаришга жазм этган азамат заршуносларимиз табиат қийинчиликлари олдида сира ҳам довдираб қолмадилар. Ғўза парваришини зўр уюшқоқлик ва темир интизом билан олиб бордилар, агротехника тартиб-қоидаларига, фан-техника ютуқларига, прогрессив усул ва илғорларнинг бой иш тажрибаларига оғишмай амал қилдилар. Далаларимизга таралган сувнинг бир литри ҳам исроф қилинмади, аксинча, бир литр сувдан икки-уч литрнинг нафини кўришга ҳаракат қилдик. Ҳатто ғўза қатор ораларига сув тараш даврида коллектор ва дренажлардаги, зовур ва кўллардаги сизот сувлардан ҳам фойдаланишга, уни Амударёнинг оқар лойқа суви билан аралаштириб беришга тўғри келди. Хуллас, катта тадбиркорлик ва пешона тери эвазига ҳамда зўр бериб парвариш қилиш, қўшимча озиқлантириш ва ишлов бериш эвазига барча майдонларда пахтадан мўл ҳосил тўплашга эришилди.

Пахта териш ва тайёрлаш

Қ. МАТКАРИМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитетининг секретари.

дастлабки кунларданоқ тиғиз график асосида ташкил этилди. Пахтазорлар оммавий жасорат майдонларига айлантирилди. Саноат корхоналари ва муассасаларнинг ишчи-хизматчилари, олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг студентлари, мактабларнинг юқори синф ўқувчилари, шаҳарлар ва район марказларининг аҳолиси, минглаб пенсионерлар пахтакорларга яқиндан мадад бердилар. «Ўроқ ва Болға» ҳамкорлигининг қудратини намойиш қилдилар. Умумий сафарбарлик суръатга қанот бағишлади. Пировард натижада йиғим-терим намунали ўтказилди ва юбилей йилининг улкан ғалабаси қўлга киритилди.

Пахтакорларимизнинг ажойиб меҳнат ғалабасига Автоном республикамизнинг ҳамма районлари, колхоз ва совхозлари муносиб ҳисса қўшдилар. Амударё, Беруний, Тўрткўл, Элликқалъа, Хўжайли, Чимбой, Шуманай, Ленинобод, Қўнғирот, Нукус, Кегайли ва Қораўзак районларининг меҳнаткашлари етиштирилган ҳосилни тез териб олиш ва тайёрлашда айниқса юксак уюшқоқлик ва саботматонат намуналарини кўрсатдилар. Юбилей йили социалистик мусобақасининг ташаббускорлари бўлиб майдонга чиққан Беруний районининг фидокор, лафзи ҳалол деҳқонлари ваъдага вафо қилиб планга қўшимча равишда қарийб 7 минг тоннага яқин дурдона тайёрлашга ва ялпи хирмон салмоғини 52 минг тоннадан оширишга мушарраф бўлдилар. Хўжайли, Элликқалъа, Тўрткўл районларининг заршунослари ҳам планда кўзда тутилганидан 5—6 минг тонна кўп «оқ олтин» ҳосили тайёрлашга эришдилар. Элликқалъалик чўлқуварлар уйган ялпи хирмон қарийб 57 минг тоннадан. Хўжайли заршуносларининг ялпи ҳосили 50 минг тоннадан, тўрткўлликлар барпо этган хирмон эса 54 минг тоннадан ошиб кетди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг шонли 60 йиллик улкан юбилейи кўпгина илғор хўжаликлар ҳосилдорлик кўрсаткичларини гектар ҳисобига 45—55 центнерга етказиш билан муносиб тўёналар тайёрладилар. Ана шундай пешқадам коллективлар ҳақида сўз кетганда биз биринчи навбатда Хўжайли районидаги Ленин номли, «Коммунизм», Ҳамза номли, Тўрткўл районидаги «Ленин йўли», «Намуна», Димитров номли, «Коммунизм», Беруний районидаги Навоий номли, Махтумқули номли, «Октябрь 50 йиллиги», Элликқалъа районидаги «Қирққизобод», Калинин номли, Амударё районидаги «Партия XXII съезди» Крупская номли колхозларининг миришкор деҳқонларини алоҳида ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оламиз. Ана шу хўжаликларда, шунингдек, «Ленинизм», «Бўзатов», «Москва», Охунбобоев номли, Будённий номли, Гагарин номли, Жданов номли, Беруний номли, «Амударё», «Ленинград» совхозларида пахта тайёрлаш халқ хўжалик плани 120—145 процентдан ошириб уддаланди.

Масъулиятли бу мавсум беҳад қийин шароитларда ҳам коллективга маҳорат билан етакчилик қилаоладиган, ишга юксак жавобгарлик ҳисси билан ёндошадиган, ҳар қандай об-ҳаво шароитларида жасорат кўрсатиб меҳнат қила оладиган ташаббускор дарғаларни, чевар теримчи ва уста механизаторларни етиштирди. Неча ўнлаб бригадаларда ҳар гектар ердан 50—55 центнердан, ҳатто ундан ҳам ошириб хирмон кўтарилди. Кўпгина бўлимларнинг заршунослари шонли юбилей йилида зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини ошириб бажариш билан эришилган умумий ғалабага ўзларининг салмоқли улушларини қўшдилар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — Беруний районидаги Будённий номли совхознинг бўлим бошқарувчиси Пардагул Рўзимова, Тўрткўл районидаги «Намуна» ва «Совет Ўзбекистони» колхозларининг Тўхта Ёқубова ва Матназар Машарипов, Элликқалъа районидаги «Москва» совхозининг СССР Олий Совети депутати Жамила Бекжонова, «Қирққизобод» колхозининг Собир Қурбонов, Калинин номли колхознинг Юсуф Тошлиев, Берунийдаги Навоий номли колхознинг Али Файзуллаев, «Правда» колхозининг Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Раҳмон Бекниёзов, Амударё районидаги Крупская номли колхознинг Ленин ордени кавалери Қозоқ Камолов, «Партия XXII съезди» колхозининг Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Йўлдош Шўлохов, Хўжайли районидаги Ленин номли колхознинг Қилич Жалилов, «Коммунизм» колхозининг Соғи Дербисалиев, Қўнғирот районидаги «Қўнғирот» совхозининг Гулайсин Пахратдинова, Куйбишев номли совхознинг Ўзоқберган Пирлепесов, Ленинобод районидаги «Ленинград» совхозининг Ёдгор Ражабов бошлиқ бригадалари ва бошқа кўпгина коллективлар мавсумнинг чинакам байроқдорлари бўлиб донг таратишди.

Бу йил йиғим-теримни механизациялаштиришнинг шарофати ҳар қачонгидан ҳам равшанроқ намоён бўлди. Сув танқислиги сабабли ғўза ниҳоллари паст бўйли бўлиб ўсганига қарамай азамат механизаторларимиз механизм воситаларини икки сменада, юксак унум билан ишлатишиб, хирмонларга барака киритдилар. Пахта териш машиналарининг техникавий имкониятларидан самарали фойдаланиш учун ўтказилган ўзаро социалистик мусобақаларда 500 дан ортиқ механизатор алоҳида ибрат намуналарини кўрсатди. Тўрткўллик Ҳакимбой Йўлдошев, Омон Бобоев, Урозқилич Қуртқиличев, берунийлик Жумабой Момутов, Давлатбой Аметов, Сафарбой Йўлдошев, амударёлик Олланазар Бекберганов, Жумабой Етмишев, хўжайлилик Ўролбой Матназаров, нукуслик Исоқ Ойтўраев, чимбойлик Муротбой Эрназаров, кегайлилик Аяп Олламжаров, Холиқназар Бекназаров, Донибой Тожимов, Далибой Файзуллаев, элликқалъалик Аминбой Қурбонбоев, Зуҳра Маткаримова, ака-ука Матвафоевлар ғолиблар даврасининг энг тўрини эгаллашга ва ҳар бири 200—250—300 тоннадан, ҳатто ундан ҳам кўпроқ пахта териб, эл хирмонларига барака киритишга мушарраф бўлган азамат механизаторларимиздир. Улкан зафаримизга ҳар бири 10—12 тоннадан дурдона териб, мавсум нормасини икки-уч ҳисса уддалаб қўйган кўпмингкилограммчи чеварларнинг, заршуносларимизга ҳиммат кўрсатган ҳашарчиларнинг номларини ҳам кўплаб санаш мумкин. Биз уларнинг ҳамма-ҳаммасига самимий қалб ташаккурларимизни изҳор қиламиз.

Юбилей йилининг улкан меҳнат ғалабасида мусобақадошларимиз хоразмлик ва тошовузлик пахтакорларнинг ҳам муносиб улуши бор. Уларнинг қимматли маслаҳатлари пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва уни нобуд қилмай йиғиб-териб олишда муҳим роль ўйнади. Азамат ғаллакорларимиз ҳам жасорат намуналарини кўрсатиб, улуғ тўйга муносиб армуғон ҳозирладилар. Давлат хазинасига 190 минг тоннага яқин дон етказиб берилди. Унинг асосий қисми «қирмизи дон» ҳосилидир. Шунингдек, давлатга мева-сабзавот, полиз, картошка, узум сотиш план-топшириқлари, сут тухум, жун, қоракўл тери, пилла тайёрлаш йиллик планлари ҳам ошиғи билан адо этилди. Гўшт тайёрлаш йиллик плани ҳам эрта-индин ошириб бажарилади.

СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллигини меҳнатда ана шундай улкан муваффақиятлар билан кутиб олаётган Қорақалпоғистон АССР қишлоқ хўжалиги бунёдкорлари келгуси йилнинг мўл ҳосили учун тайёргарлик ишларини ҳам авж олдириб юбордилар. Айни кунлардаги барча диққат-эътибор кузги-қишки дала ишларини ва чорва моллари қишловини намунали ўтказишга, юбилейни халқ хўжалигининг барча соҳаларида муносиб тўёналар билан кутиб олишга қаратилмоқда.

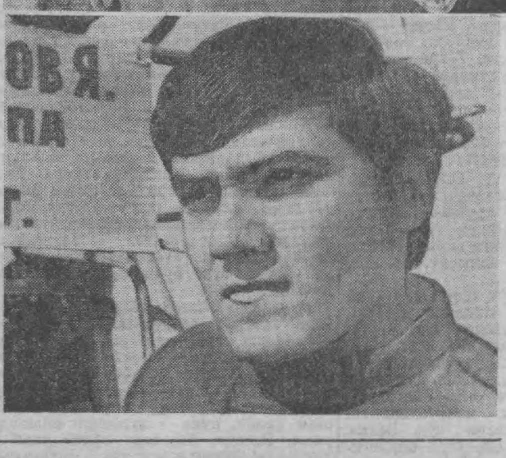

Бу йилги мавсумда автоном республика механизаторлари чинакам жасорат кўрсатдилар. Улар «зангори кема»лардан қарийб 250 минг тонна дурдона бўшатдилар. Об-ҳаво ғоят ноқулай бўлишига қарамай юзлаб механизаторлар ўз агрегатларини юксак унум билан ишлатдилар. Техникани омилкорлик билан бошқариш, оммавий жасоратли меҳнат қорақалпоғистонлик дала гвардиячиларига яна бир бор шуҳрат келтирди. Юзлаб пешқадам механизаторлар мавсум қаҳрамонлари бўлиб, эл-юртга танилдилар.

Суратларда: 1. Элликқалъа районидаги «Москва» совхозининг донгдор пахтакори, СССР Олий Совети депутати Жамила Бекжонова. У етакчилик қилаётган бригада азаматлари ҳосилдорликни 60 центнердан оширдилар. Бригадирнинг ўзи эса машинада 300 тоннадан зиёд пахта терди. 2. Шу райондаги «Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги» совхоз-техникумининг пешқадам механизатори Янгибой Йўлдошев.

Ҳ. Бекимов фотолари.

ПАХТАКОРЛИК ШАРАФИ

Хўжалигимиз кўп йиллардан буён «оқ олтин»дан катта хирмон кўтариб, ҳосилдорлик кўрсаткичи бўйича Автоном республикада юқори ўринлардан бирини эгаллаб келмоқда. Бу қутлуғ анъанага юбилей йилида ҳам содиқ қолиб, улуғ тўйга муносиб тўёналар тайёрладик. Улкан юбилейга тайёрлаган совғамиз ўз навбатида жонажон республикамизнинг 6 миллион тонналик, Орол ўлкасининг 437 минг тонналик «оқ олтин» хирмонига қўшган муносиб ҳиссамиз ҳам бўлди.

Об-ҳавонинг қатор қийинчиликларини, айниқса, мисли кўрилмаган сув танқислигини ўзларининг тадбиркорликлари, маҳорат ва бой тажрибалари, уюшқоқликлари ва метин иродалари билан енгган азамат заршуносларимизнинг энг қийин ва шарафли йилдаги умумий хирмони ҳам 5 минг тоннадан, ҳосилдорлик кўрсаткичи эса мавжуд майдоннинг ҳар гектари ҳисобига 50 центнердан ошиб кетди. Бу — юбилей йилидаги хирмонимиз давлат планида белгилангандан 1200 тоннага, ҳосилдорлик эса гектар ҳисобига 13. центнерга кўп демакдир. Ана шу ҳосилнинг 4200 тоннадан кўпроғи агрегатлар ёрдамида йиғиб-териб олинди. Қувончли бу муваффақиятларга партия ва ҳукуматимизнинг катта моддий-техника ёрдами, деҳқонларнинг якдил бўлиб қилган ғайрат-шижоати, СССРнинг 60 йиллик юбилейи шарафига бошланган ўзаро социалистик мусобақа ҳар қачонгидан ҳам кенг авж олдирилгани ва ниҳоят, республика партия ва ҳукуматининг оташин Мурожаати, пахтакорлик шарафини улуғлаш йўлидаги ҳимматимизни янада ошириб юборганлиги натижасида мушарраф бўлдик.

Ўзим етакчилик қилаётган бригада миришкорлари 144 гектар ернинг ҳар гектаридан юбилей йилида 60 центнердан хирмон кўтаришга қарор қилишган эди. Бироқ шижоатли ва қаҳрамонона меҳнатимиз ана шу юксак марради ҳам ўзиб кетишга ва ҳосилдорликда 65 центнерлик довонни эгаллашга имкон берди. Ялпи хирмонимиз 1000 тоннадан ҳам ошиб кетди. 60 центнерлик маррани Ҳайитбой Сапашев, Гулим Эримбетов, Йўлдош Янгибоев, Омонбой Йўлдошев, Избосган Тўлаганов ўртоқлар етакчилик қилаётган бригадаларнинг заршунослари ҳам эгаллашга муваффақ бўлдилар. Колхозимизда ҳали ҳеч қачон бундай юксак кўрсаткичлар қўлга киритилмаган эди.

Деҳқонларимиз айни кунларда келгуси йил мўл пахта ҳосили учун жадал кураш олиб бормоқдалар. Ҳосилдан батамом тозаланган далаларнинг ғўзапоялари йиғиштириб олиниб, пешмапеш шўри ювилмоқда, маҳаллий ўғит тўплаш, ариқ-зовурларни тозалаш, техника воситаларини ремонт қилиш ишлари ҳозирданоқ кенг йўлга қўйиб юборилди.

Йўлдош ШЎЛАХОВ,
Амударё районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг бригада бошлиғи, Ленин ордени, Октябрь революцияси ва Халқлар дўстлиги орденларининг кавалери.

ЭЛЛИКҚАЛЪА ҚЎШИҒИ

Қорақалпоғистон Автоном республикасининг Элликқалъа райони деҳқонлари бу йил катта жасорат кўрсатиб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллик тўйига муносиб армуғон тайёрладилар. Чўлқуварларнинг юбилей йилидаги уйган хирмони 57 минг тоннани ташкил этди. Ҳосилдорлик гектар ҳисобига ўртача 41 центнердан ошиб кетди. Бу ғалаба халқ хўжалик планларини анча ошириб бажарган барча хўжаликлар, бўлимлар ва неча ўнлаб бригадалар заршуносларининг ҳиммати, ғайрат-шижоати натижасидир.

Яйраб ёзай достонинг сенинг,
Яшнайверсин бўстонинг сенинг,
Баланд бўлди хирмонинг сенинг,
Элликқалъа, шонинг муборак!

Бедов сурган чавандозим, ҳей,
Сенсан менинг дилнавозим,
ҳей,
Куйлар сени дилбар созим,
ҳей,
Элликқалъа, шонинг муборак!

Афсонага бойсан ниҳоят,
Ҳар кўрғонинг—битмас ҳикоят,
Эртакмас бу, ҳақиқат ғоят,
Элликқалъа, шонинг муборак.

Минг йил оша етибдир сасинг,
Мангуликка дахлдор басинг,
Пахтадан тоғ уймоқ ҳавасинг,
Элликқалъа, шонинг муборак.

Янграб келар ўтмишдан
жаранг,
Достон сўзлар мардликдан,
қаранг.

Кўҳна тарих—элликта қалъанг,
Элликқалъа, шонинг муборак.

Тупроққалъа, Қирққиз,
Гулдурсин —
Истиқболин элим кулдирсин.
Қайта камол топдинг —
гулдирсен,
Элликқалъа, шонинг муборак.

Қилиб шаҳру қишлоқлар
бунёд,
Яна кулди бағрингда ҳаёт,
Янграйверсин шаънингга баёт,
Элликқалъа, шонинг муборак.

Мададкоринг партия —падар,
Истиқболинг порлоқ нақадар,
Зафар узра, қучабер зафар,
Элликқалъа, шонинг муборак.

Эркин ёзар достонинг сенинг,
Яшнайверсин «Бўстон»инг
сенинг,
Кўкка етсин хирмонинг сенинг,
Элликқалъа, шонинг муборак.

Эркин МАДРАҲИМОВ.

ҲАШАРЧИЛАР ХИРМОНИ

Автоном республикамизнинг юбилей йилидаги улкан хирмонини бунёд этиш ва республикамизнинг олти миллион тонналик «оқ олтин» тоғига салмоқли ҳисса қўшишда шаҳарлар ва район марказларининг аҳолиси, олий ўқув юртларининг студентлари мактабларнинг юқори синф ўқувчилари ҳам актив иштирок этишди. Уларнинг бебаҳо ёрдами туфайли бир неча ўн минг тонна «оқ олтин» йиғиб-териб олинди. Шаҳарлик ҳашарчилар ҳам республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига лаббай деб жавоб бериб, йиғим-теримнинг дастлабки кунлариданоқ пахтакорларга яқиндан мададкор бўлдилар ва жасорат намуналарини кўрсатдилар.

Бизнинг Нукус педагогика билим юрти студентлари Кегайли районидаги Муса Жалил номли совхоз меҳнатчиларига кўмак бердилар. Кегайли райони ҳам, биз кўмак берган совхоз меҳнатчилари ҳам юбилей йилининг пахта тайёрлаш халқ хўжалик планларини ошиғи билан бажариб, республиканинг муваффақиятига муносиб улуш қўшдилар. Улкан бу ғалабада бизнинг ҳам шахсий ҳиссамиз борлигидан бахтиёрмиз. Биз ҳар биримиз эл хирмонига 6—8 тоннадан пахта териб тўкдик. Кўпгина дугоналаримиз ва курсдошларимиз ҳатто 9—10 тоннага етказиб пахта териб, заршуносларнинг самимий ҳурмат ва олқишларига сазовор бўлдилар.

Гулсара ОТАМУРОДОВА,
Света КАМОЛОВА,
Нукус педагогика билим юртининг 3-курс студентлари.

ЮБИЛЕЙГА ТЎЁНАМИЗ

Хўжалигимиз заршунослари ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам пахтадан катта хирмон кўтаришга, шонли байрамлар, унутилмас тарихий саналар ва ардоқли юбилейларни доимо улкан меҳнат зафарлари билан кутиб олиш ва муносиб нишонлашга одатланиб қолишган. Бу қутлуғ анъана юбилей йилида ҳам қизғин давом эттирилди. Негаки, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллик байрамини биз меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан муборакбод қилишга қатъий аҳду паймон этиб қўйган эдик.

Кўп миллатли Ватанимиз халқларининг ленинча бузилмас дўстлиги, биродарлиги, метин иттифоқи ўтган йиллар ичида беҳад қудратли бунёдкор кучга айланди. Юздан ортиқ миллат ва элатларнинг КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси атрофига маҳкам жипслашган ҳолда ёрқин келажак — коммунизм қуриш йўлидаги муштарак курашлари, аҳил ва якдил бўлиб интилишлари натижасида Советлар диёри беҳад гуллаб яшнади. Экономикаси ва маданияти юксалди, мудофаа қудрати ниҳоятда ошди. Интернационализм ва тинчлик байроғини, дўстлик ва ўзаро қон-қардошлик байроғини ҳамиша баланд кўтариб келаётган совет кишилари Коммунистик партия раҳнамолигида бир оила фарзандларидек яшаб, барқарор осойишталикдан, маъмурчилик ва бахт-саодатдан тўла-тўкис баҳраманд бўлмоқдалар. Совет кишиларининг ленинча дўстлиги ва қардошлиги туфайли қақраб ётган бепоён чўлу биёбонлар маъмурчилик манбаларига — ноз-неъматлар етиштириладиган ҳосилдор далаларга айлантирилмоқда, замонавий обод, коммунистик шаҳарлар, қудратли завод ва фабрикалар, гигант корхоналар бунёд этилмоқда. Дўстлик ва қардошликнинг куч-қудрати бизнинг хўжалигимиз мисолида ҳам ёрқин намоён бўлмоқда. Овулимизда яшаётган ўзбеклар ва қорақалпоқлар, руслар ва туркманлар, қозоқлар ва украинлар, умуман 15 га яқин миллат вакиллари ўзаро иноқ ва аҳил яшаб, коммунистик жамият қурилишига ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшмоқдалар. Улар бир-бирлари билан қуда-анда бўлиб кетишган. Бу Улуғ Октябрнинг ленинча интернационализм идеалларига садоқатнинг ёрқин намойишидир.

Овулимиз чирой ва кўркда социалистик шаҳарчалардан қолишмайди. Унинг марказий посёлкаларида қад ростлаб турган қатор маданий-маиший муассасалар, маориф ва медицина шохобчалари, болалар боғчалари ва яслилари, савдо тармоқлари, физкультура ва спорт майдончалари, қудратли техника базалари бахтиёр овулдошларимиз хизматида. Колхозчи ва зиёлиларимизнинг хонадонлари обод, фаровон. Дастурхонлари тўкин-сочин, хоналар ҳар хил гарнитурлар билан безатилган. Ҳар бир оилада мотоцикл, ҳар икки хонадоннинг бирида енгил автомашина. Ҳамма саводхон. Биргина бизнинг овулимизда уч юз нефарга яқин олий маълумотли педагог, врач ва бошқа турли касбдаги мутахассислар меҳнат қилмоқда. Биз овулимиз кишиларининг ҳамжиҳатлиги туфайли бу йил пахта ва бошқа хил қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштирдик, жамоат чорвачилигини олдинги йиллардагига нисбатан анча юксалтирдик. Давлатга барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш йиллик план-топшириқларини ошириб бажаришга муваффақ бўлдик. Айниқса, заршуносларимиз ажойиб кўрсаткичларнинг соҳиби бўлишди. Юбилей йилининг пахта тайёрлаш халқ хўжалик плани 140 процентдан ҳам ошириб адо этилди. Планнинг бажарилиш кўрсаткичи бўйича Автоном республикада иккинчи ўринни эгалладик. Ялпи хирмонимиз 6 минг тоннадан хам ошиб кетди. Бу пайкалларимиз асосан қумоқ майдонлардан иборат бўлишига қарамай гектар ҳисобига ўртача 42 центнердан кўпроқ ҳосил етиштирилди, демакдир. Ана шу ҳосилнинг 85 проценти агрегатлар ёрдамида йиғиштириб олинди. Бу механизациянинг катта шарофатидир, албатта. Ҳосилнинг асосий қисми юқори сортларга топширилганлигининг ўзидан хўжалик планда кўзда тутилганидан 1 миллион 500 минг сўм кўп қўшимча даромад олди. Умумий даромадимиз эса 4 миллион сўмдан кўпроқни ташкил этади.

Биз юбилейни ана шундай муносиб тўёналар билан кутиб олмоқдамиз.

О. МАТНЕПЕСОВ,
Тўрткўл районидаги «Ленинизм» совхозининг директори.

60 ЙИЛЛИККА—60 ЦЕНТНЕРДАН

Автоном республикамизнинг азамат заршунослари жуда катта меҳнат синовидан муваффақиятли ўтиб, Ўзбекистонимизнинг 6 миллион тонналик улкан хирмонига салмоқли ҳиссаларини қўшдилар. Бу йилги мислсиз улкан ғалаба об-ҳавонинг қатор қийинчиликларини, айниқса, беҳад оғир сув танқислигини тадбикорлик ва матонат билан енгиш, пахтакорлик шарафини ҳар қачонгидан ҳам улуғлаш йўлида кўрсатилган мардонавор жасоратлар натижасидир. Улкан бу меҳнат ютуғини қўлга киритишда бутун Аму ўлкасида чиндан ҳам оммавий қаҳрамонлик кўрсатилди.

Бизнинг хўжалигимиз заршунослари амалдаги йилнинг ана шу қаттиқ қийинчиликлари олдида саросимага тушиб қолмадилар, аксинча, сув танқчиллиги билан боғлиқ бўлган қийинчиликларни ҳам, ёғингарчиликлар оқибатида юз берган қийинчиликларни ҳам тадбиркорлик билан енгиб, барча майдонларда мўл пахта ҳосили етиштиришга ва унинг бир граммини ҳам нобуд қилмай Она-Ватан хазинасига етказиб беришга муваффақ бўлдилар. Азамат деҳқонларимиз юбилей йили ҳосилини йиғиб териб давлатга топшириш ва СССРнинг шонли 60 йиллик тўйига муносиб тўёна ҳозирлашда Автоном республикада карвонбоши бўлиб, ўзларининг машъаллик анъаналарига содиқ қолдилар.

СССРнинг шонли 60 йиллик юбилейи йилида гектаридан 60 центнердан хирмон кўтариш, улуғ тўйни муносиб кутиб олиш хўжалигимиз марду майдонларининг эзгу шиоригина эмас, балки муқаддас мақсади эди. Далаларимизда бутун йил давомида ана шу юксак мажбуриятга яраша кураш олиб борилди. Ўзаро социалистик мусобақа ҳар қачонгидан ҳам кучайтирилди. Бу меҳнат беллашувининг самарадорлигини ошириш колхоз правлениеси ва партия комитетининг доимо диққат марказида бўлди. Илғорлар муттасил моддий ва маънавий рағбатлантириб борилди. Айниқса, деҳқонларимизнинг меҳнатда кўрсатаётган жасоратига яраша моддий манфаатдорлигини оширишда қатор таъсирчан омиллар ишга солинди. Ялпи сафарбарлик ва кўрилган барча тадбирлар амалдаги йилни халқ хўжалик планини 6 октябрдаёқ ошириб бажариш ва СССР Конституцияси кунини муносиб совғалар билан кутиб олиш имконини берди. Ўшанда мавжуд майдонларнинг ҳар гектаридан йиғиб-териб олган дурдонамиз 40 центнерга тўғри келганди.

Ялпи хирмонимиз эса 4900 тоннани ташкил этган эди.

Биз план бажарилгандан кейин ҳам терим суръатини бўшаштирмадик, аксинча, илк ғалабамиз кучимизга куч, ғайратимизга ғайрат қўшди. Етиштирилган ҳосилнинг бир граммини увол қилмай йиғиб териб олиш ва юксак мажбуриятимизни шараф билан адо этиш йўлидаги курашимизни ҳар қачонгидан ҳам авж олдириб юбордик. Ана шундай долзарб бир паллада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ҳамда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республикамизнинг барча меҳнаткашларига қарата қабул қилган ва теримни кучайтиришга даъват этган Мурожаати ҳимматимизни янада ошириб юборди. Бугунги кунда ана шу жасоратли курашларимизнинг ажойиб якунларидан ғоят қувонмоқдамиз. Зеро, Орол ўлкасининг 437 минг тонналик, серқуёш Ўзбекистонимизнинг 6 миллион танналик кўкўпар хирмонларида бизнинг ҳам салмоқли ҳиссамиз бор. Қадоққўл заршуносларимиз юбилей йили халқ хўжалик планига қўшимча равишда деярли 2400 тонна «оқ олтин» тайёрлашди. Ялпи ҳосил миқдорини деярли 7300 тоннага, ҳосилдорлик кўрсаткичини эса гектар ҳисобига 60 центнерга етказишди.

Колхозимиз пахтакорларининг улкан бу ғалабасида 60 центнерлик маррадан анча ўзиб кетган Қобил Жуманов, Қилич Жалилов, Йўлдош Олламуродов, Файзулла Қалилпаев, Ота Омонов, Беглиш Абдиев ва бошқалар етакчилик қилаётган донгдор бригадаларимизнинг ҳар бири 200—250 тоннадан пахта терган Раҳимбой Қўчқоров, Эшниёз Оллашев, Мадат Жуманов, Арзимбет Айтмуротов, Ботир Урозев сингари «зангори кема» капитанларининг, эл хирмонига 12—15 тоннадан дурдона тўккан Гулистон Нурмонова, Ҳайитгул Янгибоева, Фотима Оллашева каби ўнлаб чеварларимизнинг муносиб шахсий ҳиссаси бор. Айниқса, бу йил етиштирилган ва давлатга сотилган ҳосилнинг 70 процентдан кўпроғи машиналар ёрдамида йиғиб-териб олингани ҳам диққатга сазовордир.

Деҳқонларимиз айни кунларда кузги-қишки дала ишларини ҳам юксак суръат ва сифатли ўтказиб, келгуси йил мўл ҳосилига қарата кўрилаётган тайёргарлик ишларини ҳам тобора кучайтирмоқдалар.

Ражаб ҲАСАНОВ,
Хўжайли районидаги Ленин номли колхоз раиси.

Одамийлик ҳақида ўйлар

БЕМЕҲР ОТА-ОНАЛАР

Бу хатни менга Тошкентдаги мактаб-интернатлардан бирининг тарбиячиси берди. Йирик-йирик ҳарфларда боланинг дастхати билан битилган мактуб қизғин салом ва истакларга тўла. Аммо унинг одми, ибтидоий ва айни пайтда ташвишли жумлаларини ҳаяжонланмай ўқиб бўлмасди.

«...Анна Михайловна, мен сизнинг ҳамиша соғ-омон бўлишингизни истайман. Мабодо сиз ўлиб-нетиб қолгудек бўлсангиз, биз хатни кимга ёзамиз. Бизнинг ота-онамиз қаерда эканликларини билмаймиз. Улар бизни кўргани келишмайди. Биз уйимизга кетишни хоҳлаймиз-у, аммо турар-жойимиз қаердалигини ҳам билмаймиз».

«...Бу ердаги ўғил ва қиз болаларнинг олдига яқинлари тез-тез келиб туришади. Бизга эса ҳеч ким келмайди. Агарда сиз келгудек бўлсангиз борми, жуда-жуда хурсанд бўлардик. Айниқса, кичкинтой Маратни айтмайсизми. Ахир у ҳали ёш-да, шунинг учун бўлса керак, йиғлагани-йиғлаган. У мендан нуқул: «Бизни бу ердан қачон олиб кетишади?» — деб сўрайверади. Анна Михайловна, келинг, биз сизни кўришни жуда-жуда хоҳлаймиз. Чунки сиз саҳоватли ва яхшисиз. Биз сизни она деб аташни шунчалик истаймизки...»

Она! Бу сўз замирида олам-жаҳон маъно мужассамлашган. Меҳрибон волидамиз билан бахтли, бахтиёрлигимиз ҳақида ҳатто кўпинча ўйлаб ҳам кўрмаймиз. У билан бахтиёрлигимиз шундаки, болаликдан нари борса, шунчаки: «Ассалому алайкум, хайрли тонг, онажон», ёки «Ойи, қорним очқади», — дейишга одатланиб қолганмиз.

Кунларнинг бирида бир боланинг ўртоғи ва онаси ўртасидаги оддий суҳбатни ҳавас-иштиёқ билан тинглаганини кузатганман. Болага улар мулоқатидаги ҳар бир оғиз сўз гўё кашфиётдек, бахтни тараннум этувчи сеҳрли музика садоларидай туюларди. Аста-секин боланинг қиёфаси тундлашди, ёниқ кўзларидаги ҳайратланиш туйғуси алам билан алмашди. Ахир она-бола ўртасидаги ажиб бахтиёрликдан у узоқ эди-да. Негаки, боланинг онаси йўқ эди.

Анна Михайловнага мактуб йўллаган болакайлар — Клара ва Маратларнинг оналари бор. У навбатдаги эри билан Тошкентда, ҳар томонлама қулайликларга эга бўлган квартирасида яшайди. Аммо унинг болалар уйи ва интернатларга топширилган фарзандлари учун «она» сўзи бегона. Ахир болаларнинг онаси «янги ёр топилганда эскисидан кечмоқ керак» қабилида иш кўриб, ўз фароғати, маишати йўлида фарзандларини ҳам унутган, тўғрироғи, оналик бурчига лоқайд қаровчи баъзи аёллар тоифасидандир.

Афтидан, ҳаётда, энг аввало ўз эҳтиёжинигина қондиришни яхши кўрадиган аёллар учраб туради. Ачинарли томони шундаки, бундай шахслар Ширингул Табутаевага ўхшаб ўз хатти-ҳаракати, ноўрин қилмишларини хаспўшлаб, ўзларини оқламоқчи бўлишади.

— Биласизми, ҳаётда нималар бўлмайди, дейсиз. Оғир аҳвол, ночор шароит охирги чора-тадбирларни қўлланган ҳолда иш тутишни тақозо қилади, — дейди у катта, гулдор рўмолининг учини бамайлихотир ўнглаб қўяр экан. — Ҳақиқатан ҳам турмушда ҳамма нарса бўлади.

Сирасини айтганда, мамлакат ва халқимиз учун қийин бўлган пайтларда оналар жигарбандларини очликдан халос этиш учун тўппа-тўғри уларни болалар уйларига топширишга қарор қилишганди. У ерларда эса болалар тақдири ҳақида биринчи навбатда давлат қайғурарди.

Ширингул эса ҳозирги дориламон замонамизда ўз аҳволи-шароитининг «ночор, аянчли, ёмонлиги» тўғрисида дуч келган кишига афсона тўқиб, тилида достон қилиб юрибди. Худди безатилган янги йил арчаси каби турли тақинчоқлар, зебу зийнатларга бурканиб, башанг кийинган бу аёл «достони»га ишонгинг келмайди, албатта. Гапнинг пўст калласини айтганда, биринчи оиласида дунёга келган уч фарзанди, унинг кейинги оиласига «сиғмай» қолди. У узоқ ўйлаб, «бош қотиргач», фарзандларининг ҳаммасини болалар уйига жойлаштиришни лозим топди.

Тахиатошлик эр-хотин Жамила ва Йўлдош Аметовлар ҳам фарзандлари тарбияси, тақдири билан қизиқмайдиган, қайғурмайдиган ота-оналардан чиқиб қолишди. Уларни кўпроқ енгил, қувноқ ҳаёт қизиқтирар, оҳанрабодек ўзига тортарди. «Болалар ҳақида давлат қайғуради», — ўйлашди улар. Шундай қилиб, бир-биридан ширин Баҳодир, Алишер, Раъно, Гулчеҳра, Юсуф — жами беш нафар гулдек ўғил-қиз болалар уйида тарбияланишмоқда. Тўғри, ота-она аҳён-аҳёндагина, ўз ҳуқуқлари ёдларига тушиб қолган (негадир улар бу ҳуқуқдан маҳрум этилмаган) пайтлардагина келиб, болалар уйини «тафтиш» қилишади. Шундай қилмай бўладими, ҳар қалай, улар ота-оналар-ку!

Бўзатов районлик Р. Рафиқованинг иши ҳам хамирдан қил суғургандек осон кўчди. Ўзининг саёқ турмуш-турмушига ҳалал бермасликлари учун тўрт нафар фарзандини болалар уйига жойлаштирди. Яна улар учун эридан алимент ҳам олиб турибди.

Ҳар шанба куни ўн бир ёшли Славик Кудрявцев беш тийинли конверт учун болалар уйи директорининг кабинетига киради. Ҳар шанбада Мўйноққа: «Салом, азиз онажон», сўзлари билан бошланувчи хат ёзади. Аммо унинг болалар уйига келганига олти йил бўлди ҳамки, аммо туғанмас мактубларининг бирортасига жавоб олгани йўқ. Балки, орадан йиллар ўтгач, она ўғли борлигини эслаб қолар, ўшанда боласида фарзандлик ҳиссиётини уйғотмоқчи бўлар. Аммо унда ғишт қолипдан кўчган, вақт ўтган бўлади.

— Бизда тарбияланаётган ўғил-қизлардан 25 процентининг ота-онаси бор, — деди Хўжайли болалар уйининг директори Амина Ҳусаиновна Тантэшева.

Демак болалар уйида тарбияланаётган 30 нафар ўғил-қиз ота-оналари бўлатуриб, тирик етимдир. Болалар уйида тарбияланувчилар учун барча зарур шароитлар яратилган. Давлатимиз Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ «Ҳамма яхши нарсалар — болаларга» шиорини ўртага ташлаб, шундан бери улар ҳақида оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқда. Уларнинг яхши еб-ичишлари, кийинишларига алоҳида эътибор берилади. Болалар уйида тарбияланувчиларнинг аксарияти умумтаълим мактаблари қатори музика мактабларида ҳам таҳсил кўришмоқда. Кўплари мамлакатимизнинг энг яхши пионер лагерларида, жумладан, Артекда дам олишади. Шундай бўлса-да, барибир, улар энг муҳим нарса—ота-она дийдори меҳрига ташна, муҳтождирлар.

Хайрли, эзгу ишлар унутилмайди. Уруш йилларини ўз бошидан кечирган кишилар Ленинград қамали, шунингдек, Киев ва Смоленск, Минск ва Харьков фашистлар томонидан қуршаб олинган кезларда ичида оч ва касал болалар бўлган поезд эшелонлари Тошкентга тўхтовсиз келиб турганини яхши эслайдилар. Ўшанда бевосита станцияларда уларнинг қорнини тўйдириш, қувватга киритиш мақсадида ошхоналар ташкил этилган эди. Ўғил-қизлар билан тўлибтошган қабулхоналарга ҳар куни уйларига болалардан олиб кетиш учун қариялар, аёллар келиб туришарди. Айни чоғда ким бир нафар, ким икки нафар ва ким ундан зиёд болани ўзи билан бирга олиб кетарди. Одамлар ўзларининг нотўкин дастурхонлари теварагига оиланинг янги аъзосини ҳам ўтирғизиб, сўнгги бурда нонларини у билан баҳам кўришарди.

«...Болали уй бозор», деган гап бор. Ўзбек халқининг болаларга бўлган чексиз меҳр-муҳаббати қадим-қадимдан маълум. Суронли уруш йиллари турли миллатга мансуб 15 нафар болани ўз тарбиясига олган тошкентлик темирчи Шоаҳмад Шомаҳмудов ва унинг рафиқаси Баҳри Акромованинг чинакам саҳоват ва жасорати мана шу меҳр-муҳаббатнинг абадий рамзи бўлиб қолди.

Ўз ҳузур-ҳаловатинигина ўйлаб, енгил ҳаётга ҳирс қўйиб, вақтинчалик кайфу сафога берилиб, ота-оналик бурчини унутаётганлар, фарзандлар тарбиясига лоқайд қараётганлар ҳақида нима дейиш мумкин. Енгилтаклик билан жигарбандлари тарбиясини ўз ҳолига ташлаб қўйиб, виждон азобида қийналмай бўладими?

...Орадан талайгина вақт ўтиб, ўзида ота-оналик ҳиссини бирдан сезиб қолган кимсалар узоқдаги болаларини ўйлаб қолишади. Ана шундагина улар ўз фарзандларига таъсирларини ўтказмоқчи, шарт-шароитларини уқтирмоқчи, гапларига қулоқ солдирмоқчи бўлиб, уни ота ё онасига қарши қилиб қўйишга уриниб кўришади.

— Орада бўлиб ўтган қанча «маш-маша»лардан сўнг фарзандлар юзига қараш ножоиз бўлади, — дейди Амина Ҳусаиновна. — Масалан, Р. Рафиқованинг тўрт боласи бизда тарбияланади. Она келиб, болаларини отасига қарши тезлаб, уларни оталари билан учрашмасликка ундайди, ҳатто буни ман этади. Шундан кейин отаси келиб, фарзандларини у билан учраштиришимизни илтимос қилиб, бизга ялиниб-ёлворади. Очиқ-ойдин кўриниб турибдики, у болаларини севади. Шундай экан, қайси қонун, асосга биноан биз,ота-болаларни дийдорлашувдан маҳрум этамиз. Болалари эса ота-оналаридан қайси бирини дейишни билолмай икки ўртада қийналишади. Ота-онасининг навбатдаги жанжалидан руҳан эзилган, азобланган бола ич-ичини еб, асабийлашади. Ўзлигини унутиб, гунг бўлиб қолади, ўқишлари ҳам оқсайди.

Бундай пайтларда боланинг феъл-атвори, хулқи ва позициясига онанинг аралашуви зарар келтирса келтирадики, фойда бермайди. Хафсаласи пир бўлиб, асабий, гап ўтмас, безбет бўлиб қолиш ҳолати уни ўзидан бошқалар ҳақида ўйламайдиган қилиб қўяди. Она ўз боласининг қалби, ички дунёсини билишдан ожиз. Негаки, болалар тўлиқ равишда давлат таъминоти асосида тарбияланаётгани, унинг ўзи-ҳоҳлаганидек яшашига халақит бермаётгани онани қаноатлантиради.

Аммо йиллар кўз очиб-юмгунча ўтиб кетади. Қарабсизки, кечаги болалар бугун катта бўлиб, мустақил киши бўлиб етишадилар. Рафиқова ҳам фарзандларининг тезроқ улғайишини орзу қилмоқда. Бинобарин, бирор одам унга ўз болаларининг онаси эмаслигини айтиб кўрсин-а!

Болалар уйида тарбияланаётган кичкинтойлардан 25 процентининг ота-онаси бор. Бу рақам ҳеч кимни ташвишга солмаслиги мумкин эмас. Нимага шундай бўлмоқда?

Ахир, болалар уйи етимларга мўлжалланган-ку. Ота-оналар эса ўз фарзандларини озроқ ҳақ тўлаш эвазига барча қулайликлар муҳайё этилган интернатларга жойлаштириш ўрнига уларни болалар уйига топшириб, тарбиясига эътиборсиз, лоқайд муносабатда бўлишади. Бизнингча, халқ маорифи органлари, шунингдек, балоғат ёшига етмаганлар билан ишловчи комиссиялар болалар уйларига йўлланма беришда хатоликларга йўл қўйишмоқда...

Бунинг натижасида айрим ота-оналар ўз бурчларини мутлақо унутиб қўйишмоқда. Болалар эса ота-оналари бўлатуриб, тирик етим бўлиб ўсмоқдалар. Бу ҳақда тегишли органлар, муассасалар ва ташкилотлар, қолаверса, кенг жамоатчилик астойдил бош қотириши лозим.

Е. ТРАВАС.

ДОНОЛАР ДЕЙДИЛАРКИ...

Фақатгина оила ғамини еб яшаш ҳайвоний очкўзликдир, бир киши учун яшаш — тубанлик, фақат ўзи учун яшамоқлик эса шармандаликдир.

Н. А. ОСТРОВСКИЙ.

* * *

Ўзаро муҳаббат фарзандлар туфайли мустаҳкамланади.

МЕНАНДР.

* * *

Дунёда гўдакнинг чулдирашидан ҳам кўра тантанаалироқ гимн йўқ.

В. ГЮГО

* * *

Оила ҳаётининг бош муддао ва мақсади болалар тарбиясидир. Болалар тарбиясининг бош мактаби эса эру хотин, ота-онанинг ўзаро муносабатидир.

А. С. МАКАРЕНКО.

* * *

Ахлоқий тубанликдан, ўринсиз хушсуханликдан огоҳ бўлмаса ҳар ким, расво бўлган фарзандининг ҳолини кўрар бир кун.

Ж. ЧОСЕР.

* * *

Болани суйишни товуқ ҳам билади. Уларни тарбиялаб олмоқ эса—қобилият ва кенг ҳаётий билимларни талаб этувчи давлат миқёсидаги буюк ишдир.

М. ГОРЬКИЙ.

Шеробод сопол буюмлари заводи коллективи СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллик байрами шарафига муносиб меҳнат туҳфалари тайёрламоқда. Корхонанинг буюмларга нақш бериш участкаси меҳнатчилари социалистик мусобақанинг олдинги сафида боришмоқда.

Суратда: буюмларга нақш бериш участкасининг илғор ишчиларидан Назорат Ортиқова ва Маломат Бозорова иш устида. Е. Хўжамбердиев фотоси. (ЎзТАГ).

ЙЎЛ ЁҚАСИДАГИ ЧАШМА

Ўзбекистон ерларидан ўн минглаб километр масофадаги автомобиль йўллари ўтади. Уларга асфальт ётқизилган, бетонлаштирилган, шағал солинган. Қишлоқлар орасидан ўтадиган тупроқ йўллар ҳам бор.

Ҳар куни минг-минглаб саёҳатчилар ана шу йўллардан ўтиб, саҳоватли юртимизнинг зиёратгоҳ жойлари билан танишадилар. Ёз кунларида узоқ йўл юриб ҳориган кишига шундоққина йўл ёқасидаги чашма ёки қудуқдан қониб сув ичиш қанчадан-қанча ҳузур бахш этмайди, дейсиз. Йўловчи, бир нафас тўхта! Беғубор ва зилол чашма сувидан мириқиб ич! Халқ орасида булоқ ва қудуқ суви кўнгилга ҳузур бахш этиб, дардингга шифо бўлади, деб бежиз айтишмайди. Сув ичиб, чанқоғингни қондир-да, бир нафас йўл бўйида дам ол. Шунда кучингга куч қўшилади-да, яна ўз йўлингга равона бўласан.

Йўл бўйидаги чашма. Ҳар бир тирик жон каби унинг ҳам ўз тарихи, ўз тақдири бор. Она диёримизда кўпчиликка маълум ва маълум бўлмаган булоқлар кўп. Бир вақтлар одамлар чашмалар яқинида яшашар, ўзлари яшаган жойларни «Булоқбоши», «Ширмонбулоқ», «Мингбулоқ» деб аташарди.

Халқ хўжалигининг жадал суръатлар билан ривожланиб бориши янгидан-янги «ҳаёт қон-томирлари» — автомобиль йўллари қуришни тақозо этмоқда. Баъзан шундай ҳам бўладики, инсон улкан ишларга қўл уради-ю, турнакўз булоқларни унутиб қўяди. Шундай пайтларда у ербу ерда сақланиб қолган булоқлар кишилар эътиборини ўзига тортади, узоқ йўл юриб чарчаган кишилар чашмалар томон йўл олишади, уларни сақлаб қолиш пайида бўлишади.

Йўл қурувчилар ва улардан фойдаланувчилар бу борада ибрат кўрсатишяпти. Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш министрлиги ташкилотлари кўпгина чашмаларни бевосита ўз назоратларига олганлар. Йўл қурувчилар чашмалар атрофига дарахтлар ўтқазиб, уларнинг чиқиш жойларини мунтазам тозалаб турадилар. Оби-ҳаёт фақат чанқоқни қондирибгина қолмасдан, йўловчилар ва автотранспорт ходимлари кайфиятини чоғ қилиш омили ҳамдир.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

Йўл ёқаларида кўп учрайдиган булоқлар ва қудуқлар «Узгипроавтодор» институти ходимларининг шахсий архитектура лойиҳалари бўйича рўйхатга олинган. Чимён ва Чорвоқ сув омбори атрофидаги тоғ районларида қурилган оммавий дам олиш, туризм ва спорт зоналаридаги булоқлар ҳам эътиборда.

Тоғ чашмаси. У осмонўпар тоғлар бағридан сизиб чиқиб, ўзига йўл топиб олади, дам тошлар орасида йўқ бўлиб, дам пайдо бўлади, зилол суви юракларга олам-олам завқ-шавқ бағишлайди.

Қудуқлар ва булоқлар — тоғларда яшайдиган турли хил ҳайвонлар ва қушлар учун ҳаёт демакдир. Масалан, какликлар эрталаб, тушда ва кечқурунлари эҳтиёткорлик билан сув йўллари ёқасига келишади. Улар шу муддатларда сув ичишади. Жайралар, бўрсиқлар, қуёнлар тунги дамларда булоқлар бўйига йўл олишади. Бўрилар туман тушган пайтда, қорбўрон бўлганда чашмалар яқинига келишади. Шуниси қизиқки, сув ёқасида биронта ҳам ҳайвон ўзгасига ҳужум қилмайди, ўзаро навбат ва масофага қатъий риоя қилади.

Республикамизнинг кўпгина тоғли ерларида, чунончи, Олмонсой, Ғовасой, Варзикда яшайдиган чўпонлар булоқлар бўйига ҳар йили янги кўчатлар экадилар, атрофини кўкаламзорлаштирадилар.

Андижон область Хўжаобод районидаги Ширмонбулоқ қишлоғининг меҳнаткашлари шу ердаги тоғ устида фронтдан қайтиб келмаган ҳамқишлоқлари хотирасига боғ барпо қилдилар. Тоғ пойидаги чашма атрофи ободонлаштирилди. Бу ер ҳамиша гавжум теварак-атрофда яшайдиган кишиларнинг севимли манзилгоҳига айланган.

Биз сувни оби-ҳаёт, ердаги барча жонзоднинг онаси, деб атаймиз. Дарҳақиқат, шундай. Юртимиздаги дарёлар, жилғалар, булоқлар ҳамиша эътиборимизда бўлиши ,улар атрофини кўкаламзорлаштиришимиз, муҳофаза қилишимиз керак.

Агар йўлингиздан булоқ ва қудуқ чиқса, бир нафас тўхтаб, зилол сувдан тўйиб-тўйиб ичинг. Ана шунда сув манбаларини кўкаламзорлаштириш учун сиз ҳам биронбир фойдали иш қилишингиз кераклиги тўғрисида бир ўйланг. Амалда ҳам шундай қилинг.

А. ВАЛУЙСКИЙ.

Ишчи Арофат Нуритдинова ва ёрдамчи мастер Маҳфират Дадабоевалар Уйчи район маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг Ёркўрғон қишлоғидаги тикувчилик цехида меҳнат қилишади. Бу ишлаб чиқариш илғорлари ширин муомаласи ва аҳоли буюртмаларини вақтида ва сифатли бажаришда касбдошларига намуна бўлишмоқда.

Суратда: А. Нуритдинова ва М. Дадабоевалар.

А. Юсуфбоев фотоси.

ХЎЖАЛИКНИНГ ЯНГИ ТАРМОҒИ

Наманган районидаги Тельман номли колхоз областдаги сабзавотчиликка ихтисослашган энг йирик хўжалик ҳисобланади. Кейинги йилларда колхозда янги бир тармоқ —цитрусчилик соҳаси ҳам вужудга келди.

Теплица хўжалигида бунёдга келган, маҳаллийлаштирилган бу субтропик ўсимлик бир неча йилдирки, барқ уриб ўсиб, ҳосил бермоқда. Ҳосил теплицада ривожланаётган лимонлар ҳосили бирин-кетин пишиб етиляпти.

ҚУРИЛИШ ХОМ АШЁСИ

Тўрақўрғон районидаги қурилиш материаллари ишлаб чиқариш комбинати жойлашган Оқтош посёлкасида қурилиш индустриясининг яна бир соҳаси —сараланган шағал тайёрлаш йўлга қўйилди.

Ўзбекистон ССР қурилиш министрлигига қарашли 25-трестнинг махсус қурилиш участкаси коллективи ана шу маҳсулотни ишлаб чиқарувчи карьернинг биринчи навбатини қисқа вақт ичида фойдаланишга топширди. Яқин ойлар ичида унинг йиллик ишлаб чиқариш қуввати 500 минг куб метрга етказилади.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.
Наманган области.

СПОРТ

●БАСКЕТБОЛ

КУЧЛИЛАР САФИДА

Маълумки, Тошкентнинг «Университет» командаси бу йил кучлилар сафида республикамиз шарафини ҳимоя қилмоқда.

Энди баскетболчиларимиз 9— 14-ўринлар учун баҳс юритишади. Бу ўринлар учун мусобақа эртага республикамиз пойтахтида старт олади. Спортнинг бу тури ишқибозлари Тошкентда бўладиган баҳсларда Вильнюснинг «Статиба», Киевнинг СКА, Куйбишевнинг «Строитель», Таллиннинг «Калев», Москванинг «Алмаз» ва ниҳоят «Университет» командалари ўртасидаги қизғин курашларнинг гувоҳи бўладилар.

Аммо бу коллективларнинг ҳаммаси бир-бири билан ўзаро куч синашмайди, бир группа командалари иккинчи группа коллективлари билан учрашади. Бу ўринда командалар саралаш баҳсларида қайси группаларда ўйнаганлигини яна бир бор эслатиб ўтамиз. Биринчи ярим группада «Статиба», «Строитель», «Университет», иккинчи ярим группада эса СКА, «Калев», «Алмаз» командалари ўйнашганди.

Эртага, 6 декабрь куни «Статиба» (Вильнюс) — «Алмаз», СКА — «Строитель» (Куйбишев), «Университет» —«Калев» (Таллин) матчлари бўлиб ўтади.

Шундай қилиб, 9—14-ўринлар учун мусобақа қизғин тус олади.

●ФУТБОЛ

УЧИНЧИ ЎРИН

«Пахтакор» командаси хотираси учун Бутуниттифоқ турнири ниҳоясига етди. Ўсмирлар ўртасида ўйналадиган бу турнирда Иттифоқдош республикалар ва Ленинграддан келган етти команда иштирок этди.

Ўн кун мобайнида футбол майдонларида қизғин беллашувлар бўлди. Фақат тўрт командагина финалга йўлланма олди. Булар РСФСР, Ленинград, Грузия ва Ўзбекистон командаларидир.

Финал учрашувларини РСФСР футболчилари яхши ўтказишди. Улар дастлаб Ўзбекистон терма командасини 1:0, сўнгра ленинградлик тенгдошларини 3:0 ҳисобида енгдилар. Натижада улар тўрт очко билан биринчи ўринни эгаллашди.

Финалга икки очко билан чиққан ва грузиялик тенгдошлари билан 0:0 ҳисобида дуранг ўйнаган ленинградлик ёш футболчиларга иккинчи ўрин насиб этди.

Учинчи ўринни қайси команда олиши Ўзбекистон — Грузия командалари ўртасидаги учрашувда маълум бўлди. Унда 3:1 ҳисоби қайд этилди. Ана шундай ҳисобда ғалабага эришган ҳамюртларимиз учинчи ўринга кўтарилишди.

●БОКС

ЎСМИРЛАР БАҲСИ

Сухуми шаҳрида Абхазияда хизмат кўрсатган ўқитувчи П. Харлампиди хотира-совринн учун ўсмирлар ўртасида Бутуниттифоқ шахсий турнири бўлиб ўтди.

Унда Россия Федерацияси, Қозоғистон, Грузиядан келган ёш боксчилар қатори республикамиз вакиллари ҳам иштирок этишди. Турнирга келган икки юздан ортиқ боксчи ғолиблик иштиёқида курашди.

Шуниси қувончлики, ҳамюртларимиз ўзларига билдирилган ишончни оқладилар. Улардан олти нафари турнир ғолиби бўлди, тўрт нафари иккинчи ўринларни олди. Масалан, ангренлик И. Парпиев, тошкентлик Ш. Хошимов, В. Карабец, Д. Ўтанов, А. Хошимов, А. Абдурашидовлар ҳурмат шоҳсупасининг юқори поғонасига кўтарилишди.

Редактор ўринбосари Н. ЁҚУБОВ.

ОБ-ҲАВО

5 ДЕКАБРДАН 11 ДЕКАБРГАЧА

Келгуси ҳафта бошида Ўрта Осиё районлари узра фронталь зона жойлашади. Ана шу зона бўйлаб актив циклонларнинг силжиши кутилади. Об-ҳаво барқарор бўлмайди. Ҳамма ерда ёмғир ёғиб, қорга айланади, шимоли-ғарбдан секундига 15—20 метр тезликда шамол эсади.

Шундан кейин циклонлар ўз ўрнини совуқ Арктика ҳаво массаларида шаклланган антициклонга бўшатиб беради. Ҳарорат Ўзбекистонда кескин пасайиб, кечаси 4—9 даража совуқ, кундузи 3 даража совуқдан 2 даражагача иссиқ бўлади.

Қорақалпоғистон АССРда, Хоразм областида ва Навоий областининг шимолида ҳароратнинг бир мунча пасайиши кутилади. Бу ерларда кечаси 15 даража, кундузи 2—7 даража совуқ бўлади. Қуруқ совуқ ҳаво қарор топади.

Республиканинг айрим районларида кечаси ва эрталаб туман тушиш эҳтимоли бор.

Ҳафта охирида совуқнинг бироз сусайиши кутилади. Умуман, ҳафта мобайнида ҳавонинг ўртача ҳарорати нормадан 4—6 даража паст бўлади.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

ДУШАНБА

6 ДЕКАБРЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Страуме»дан хат». Ҳужжатли фильм.
10.00 «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Энг қадимги эртак».
11.50 «Рус сувенири» ансамблининг концерти.
12.15 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
13.15 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Беш йиллик — ҳар биримизнинг ишимиз». Ҳужжатли фильмлар.
16.00 «Оналар мактаби».
16.30 «Экономика тежамли бўлиши керак».
16.45 «Санъат ва жамият». 1-кўрсатув.
17.30 Гандбол бўйича жаҳон чемпионати. Хотин-қизлар. СССР — Руминия терма командалари. Венгриядан олиб кўрсатилади.
18.00 Мультфильм.
18.15 Финляндия Республикасининг миллий байрами — Мустақиллик эълон қилинган кунга. Финляндия телевидениесининг программаси.
19.00 «Стадион ҳамма учун».
19.30 СССР ТАШКИЛ ТОПГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА. «ЯГОНА ОИЛАДА». ЎЗБЕКИСТОН ССР.
КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИ АЪЗОЛИГИГА КАНДИДАТ, ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ Ш. Р. РАШИДОВ СЎЗИ.
«ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИГА БИНОАН». ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМ ПРЕМЬЕРАСИ.
САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ КОНЦЕРТИ.
21.30 «Время».
22.05 «Ҳужжатли экран». Сталинград жангининг 40 йиллигига.
23.05 «Дунё воқеалари».
23.20 СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари.

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 «Қишлоқ янгиликлари».
19.50 Самбо кураши бўйича СССР мутлақ чемпионати.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Халқаро панорама».
21.30 «Время».
22.05 «Тунги қўнғироқ». Телевизион бадиий фильм.
23.05 «Театр ҳақида ҳикоялар».

● ЎзТВ I

11.25 Кўрсатувлар программаси.
11.30 Табиатшунослик. Табиатда сув.
11.50 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Советлар мамлакатининг кишилари». Кинопрограмма.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Нима учун филлар», «Огник». Мультфильмлар.
18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Жонажон ўлка».
19.00 «Ахборот» (рус., ўзб.).
19.30 Москва. СССР ТАШКИЛ ТОПГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА. «ЯГОНА ОИЛАДА». ЎЗБЕКИСТОН ССР.
КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИ АЪЗОЛИГИГА КАНДИДАТ, ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ Ш. Р. РАШИДОВ СЎЗИ.
«ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИГА БИНОАН». ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМ ПРЕМЬЕРАСИ.
САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ КОНЦЕРТИ.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Бугун оламда нима гап!» Халқаро аҳвол кундалиги.
22.20 Телевидение экранида биринчи марта. «Улкан ва қисқа ҳаёт». Бадиий фильм («Ўзбекфильм», рус.).
23.45 Янгиликлар.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Р. — 07538.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ—П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41* ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42. Масъул секретари — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25. Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 32-56-22 Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-58-33, Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-54. Маданият, фан ва санъат бўлими — 32-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-86 Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32-33-81-42. 56-37, 32-54-54. Сатира ва юмор бўлими — 32-56-52. Иллюстрация бўлими — 32-56-37, 32-58-83 Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1180.